

Motrišta....

Za koji dan će Uskrs. Obnavlja se naše vjerovanje, naša nada u budućnost, i čini nam se da je sve nekako lakše, bolje, je-dnostavnije i kao da zaboravljamo one dnevne sitnice koje nam zagorčavaju život. A takvih sitnica ima mnogo. Kad razgo-varate s bilo kojim prosječnim Hrvatom, posebno ovdje u našoj zajednici, puna su im usta nezadovoljstva, i jednostavno ne vide ništa dobra, ni ovdje, ni u Hrvatskoj. A koliko dobra ima u našem životu i čini mi se da upravo danas moram usmjeriti vaš pogled na nešto neobično dobro što se dogodilo, a da gotovo nismo ni primijetili.

Par dana prije Uskra, točnije 16. travnja svečano će biti otvoren CRO-SPORT 2000, zgrada koju je hrvatsko zajedništvo sagradilo za hrvatsku zajednicu Toronto i okolice, a posebno za mlade sportaše, u Streetsvillu, na 89 Queen St. S. Ovo svečano otvorenje projekta koji je okupio razne ljude naše zajednice, koji vjeruju jedan u drugoga, koji vjeruju u svoju zajednicu i potrebu pomaganja, kruna je rada, ulaganja novca i osobnog zalaganja koje je uložilo nekoliko desetina ulagača u ovaj projekt.

U samom početku ovog projekta bilo je mnogo riječi, uglavnom negativnih ili sumnjičavih. Iz poznatih razloga nekako ni-je se vjerovalo "još" jednom projektu i ulaganju novaca pojedinaca ove zajednice. Bilo je koji puta rečeno: "Zar se do sada ni-ste dovoljno opametili?" No, izgleda da se ovi ljudi, njih preko osamdesetak (i moja obitelj među njima) nisu dovoljno opametili - to jest, opet su vjerovali u hrvatsko zajedništvo, i nismo se prevarili.

Ovaj projekt, koji je dobio ime CRO-SPORT 2000, počiva na dobrim nogama, poštenim i dobronamjernim ljudima s po-gledom u budućnost. U posljednje vrijeme ta budućnost, ili bolje rečeno pogled u budućnost, zna nam biti nekako zamagljen, bar nekima iz ove zajednice. U slučaju ovog projekta ljudima koji su bili aktivni - i tu zaista ne namjeravam navesti nikakva imena, jer ima ih previše - sve je bilo vrlo jasno: ako se nešto ne učini, sve će stati. Očito je da su tu ljudi koji su pokrenuli ovu akciju čuli o onoj našoj dobroj hrvatskoj poslovici: pomoz si sam, pa će Ti i Bog pomoći, i svatko je radio svoj posao - uspješno.

Sastanaka nije bilo previše, ali to je ono što ja znam. Tko zna, možda su se funkcioneri i sastajali, što je normalno, jer po-sla je bilo zaista mnogo. No, ono što je mene najviše dojmilo u cijeloj toj grupi ljudi je to da se nitko od "shareholdera" nije gurao tamo gdje mu nije bilo mjesto. Što želim reći? Eto, često se nalazimo na mjestima gdje čak i nekvalificirani ljudi žele pozicije za koje nemaju nikakve kvalifikacije. U ovom projektu svaka funkcija bila je dodijeljena onima koji imaju znanje, prvi uvjet uspjeha, i želju za radom. Ostali, a među njima, kao i ja (jer ja sam kako znate zaista zaposlena) dali smo puno po-vjerenje tim ljudima i očekivali uspjeh, koji nije izostao.

Eto, na ovaj Uskrs, kad smo koji puta tako crni i bez nade - evo nam prvog znaka Uskrsa. Par dana prije njega, evo nam prvi dokaz kako je moguće, kako se može i kako se uspješno ostvaruje nešto tako potrebno za ovu zajednicu - kad se bratska srca slože i olovo plivat može! Nakon dugog vremena u našoj zajednici otvorena je hrvatska kuća za Hrvate ove zajednice. Eto što čini povjerenje jednog čovjeka u drugog! Negdje treba početi s tim "povjerenjem" Hrvata u Hrvata, a mi "shareholderi" (ulagači) CRO-SPORT 2000 smo počeli sa zgradom za hrvatsko pučanstvo na ovim prostorima.

Tko zna, možda se ova ista grupa ljudi zamisli nad pitanjem staračkim domom, tako da Vaša majka i otac jedan dan ne moraju svoje zadnje dane provesti među strancima, već u toplini hrvatske riječi i glazbe. Za moju mamu je već prekasno, ali za mnoge naše starce još nije. Ne znam tko mi je rekao kako moram pisati o tome kako je starost ovdje teška za naše ljude. Zaista! Jesti li ikada pomislili što znači biti star i osamljen ovdje, u Kanadi, našem Hrvatu koji je navikao na dodir, riječ, glazbu - na ono svoje? Rješenje postoji: starački dom za naše starce i starice!

Onda, što kažete, prijatelji iz CRO-SPORT 2000? Idemo dalje na posao?

Tako ja mislim.

Valentina

Cijena \$2.00

Broj 56 - 15. IV, 2000

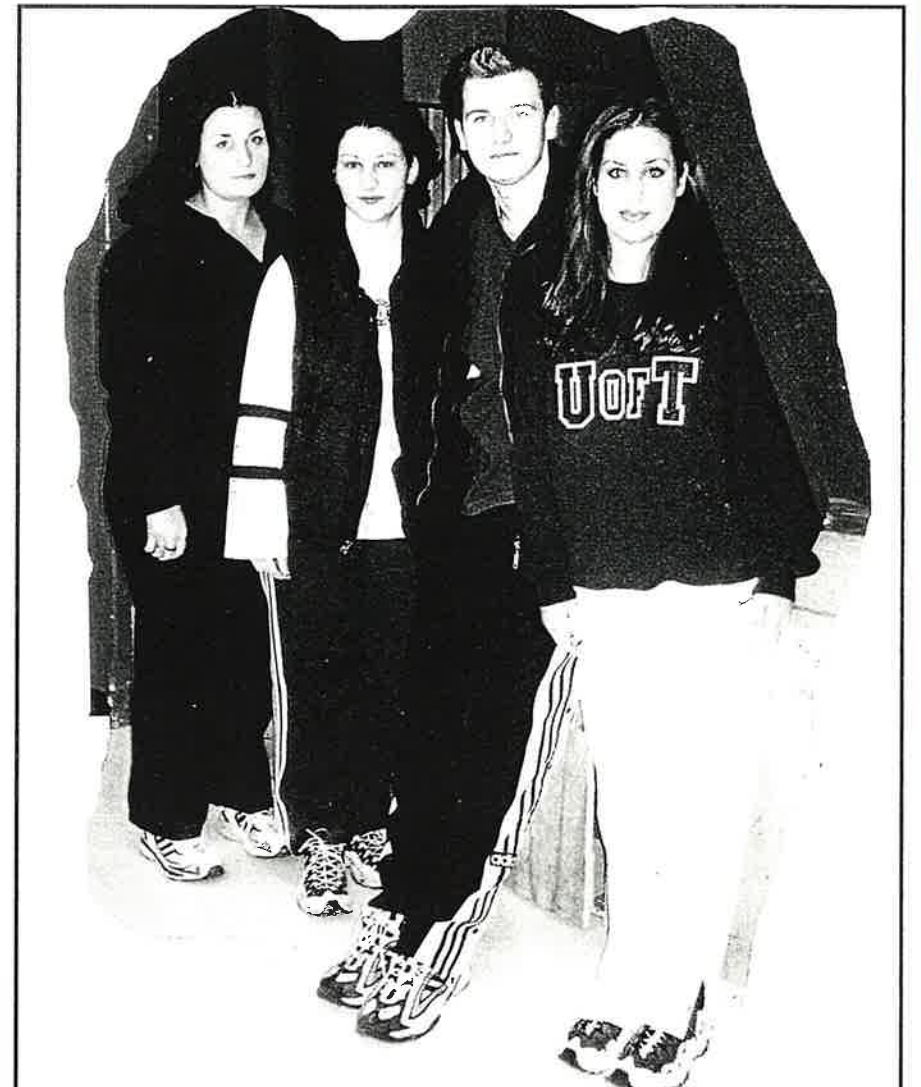

Hrvatska ISKRA

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik • Canadian Croatian Journal
(bivši "CIRKULAR" za Toronto i okolicu)

Čitajte U OVOM BROJU :

- "Balvani" na Učkoj
- Momčilo u Haag
- Postoje li uopće Hrvati prognanici
- Posjeta g. Ante Belje
- Priznanje Jeleni Brajši
- Srbi rade - Hrvati prognanici na cesti
- Malo u Uskrsu
- Cetingrad
- Stari kolodvori

Mladi učitelji plesa i pjesme folklornog ansambla "Marijan",
Brampton: Katarina Trogrlić, Stefani Ropar, Michael Ropar
i Mišel Kozina (s lijeva na desno)

Hrvatska

ISKRA

(Bivši "CIRKULAR" za
Toronto i okolicu
Kanadsko - Hrvatski Vjesnik
Canadian Croatian Journal

Izlazi dva puta mjesečno

Editor-in Chief
Glavni Urednik :
Valentina Krčmar

Contributing Editors:

Biserka Milinković,
ing. Slavko Butković,
dr. Darko Desaty, Radojka Šemrov,
Ljerka Ivić, Damir Borovčak,
Drago Geoheli, Ivica Puhalo,
dr. Davorka Križaj-Kaplijić,
Mile Paulić, Mia Bertić

Address • Adresa :
1137 Centre Street
Thornhill, Ontario
L4J 3M6

Telephone • Telefon :
(905) 738 - 0053

Fax :
(905) 738 - 9853

Yearly Subscription - Godišnja
Pretplata :
\$50.00

Subscription to "ISKRA" can be
made directly, to the Editor-in-Chief.

Pretplata na "ISKRU" može se
učiniti kod Glavnog Urednika.

Advertising rates :

1/2 page - \$ 100.00 per issue

\$ 1,000.00 yearly

\$ 500.00/six months

1/3 page \$ 50.00 per issue

\$ 600.00 yearly

\$ 300.00 /six months

1/8 page (business card)

\$ 25.00 per issue

\$ 500.00 yearly

Oglašuje se plaćaju unaprijed.

"Hrvatska ISKRA" Broj 56, 15. Travanj, 2000

Sadržaj

Pismo urednice.....	2	Damir Borovčak -	
Vijesti iz Toronta.....	3	Hello Toronto-ovdje Zagreb.....	14
Najnovije vijesti iz Hrvatske i svijeta.....	4	Događaji u Vojvodini.....	15
Vijesti na engleskom.....	5	Suspendiran zračni embargo protiv SRJ.....	15
Vruća sjednica Vlade.....	6	Srbi rade - Hrvati povratnici na cesti.....	15
Balvani na Učkoj.....	6	Okvir za portret - Sestra Ligorija Mateljan.....	16
U Haagu spisi za 104 osobe iz Oluje i Bljeska.....	8	Mojim očima.....	17
Carla u Sarajevo - Momčilo u Haag.....	8	Ovo se jaje od ljubavi daje, malo o	
Postoje li uopće Hrvati - prognanici?.....	9	Uskrsu.....	18-21
Gospodarstvo.....	10	Cetingrad.....	22
Kratke interesantne vijesti.....	11	Uskrsni ručak, Pinca.....	23
Iz naših zajednica- Tragične vijesti iz		Vijesti iz kulture.....	24
Argentine.....	12	Događaji zajednice.....	25-28
Proslava objeltnice osnutka AMAC-a iz		Vaša pisma.....	30
Detroit.....	12	Lijepa poezija.....	29
Kratka posjeta g. Ante Belje.....	12	Vaše zdravlje.....	31
Kanadska Vlada u kumrovačkoj Titovoj školi		Motrišta.....	32
otvara sveučilište.....	13		

Prilog HRVATSKOJ ISKRI:

Stipetić: "Bljesak" i "Oluja" čiste su vojne operacije i njima nije
počinjen ni jedan zločin

Urednica piše.....

Dragi čitatelji,

Pred Uskrsom smo. Ovih dana u našoj zajednici događalo se mnogo, većinom korizmenih događaja. Željela sam čitateljima u drugim mjestima Kanade, USA i Hrvatske prikazati kako živi i radi naša zajednica. Posjetila sam neke događaje, napisala par riječi o svakom, tako da ćete moći dosta pročitati o raznim organiziranim događanjima ovih dana u našoj sredini. Nažalost, o nekima neće biti niti riječi, jer eto, naša HRVATSKA ISKRA nije bila pozvana da bude svjedokom tih događanja. Pozivam vas zato sve koji se bavite organiziranjem raznih društvenih događaja, pozovite HRVATSKU ISKRU. Netko iz uredništva rado će doći i napisati ćemo riječ-dvije o vašem radu. Svaki rad je važan i potreban, ali ako se o tome ne piše - manje se zna, manji je uspjeh! HRVATSKA ISKRA je glasilo ove zajednice, napišemo li o vašem radu, mnogo više ljudi će znati što je vaša udruga učinila.

U ovom broju uz članke iz političkog života Hrvatske, koji je zaista vrlo interesantan ovih dana, naći ćete mnogo toga: malo o Uskrsu i uskrsnim običajima, o Cetinogradu, o kulturnim događanjima u Hrvatskoj, malo lijepe poezije: danas vam predstavljamo mladu petnaest godina staru Miu Bertić i njenu prelijepu pjesmu "A place to be...". Uz ovu pjesmu, pročitajte prekrasnu pjesmu naše dr. Davorka Križaj-Kaplijić "Stari kolodvori". Čitala sam tu pjesmu kasno navečer i nakon nje gotovo da sam mogla dotaknuti zagrebački kolodvor i ono što je bilo...

Netko mi je pred kratko vrijeme rekao: proljeće je stiglo! U mom vrtu, kako ste vidjeli, visibabe su promolile glavu, no ja zaista nisam vjerovala ovom tzv. proljeću. Pa bar je naš Toronto poznat po još jednoj oluji u travnju mjesecu! I nije nas ni ovog puta kanadsko vrijeme razočaralo: pred dva dana snijeg je opet padao i od tog proljeća ni glasa ni traga. Tko zna, možda sutra dođe proljeće....

Svakome od vas uredništvo HRVATSKE ISKRE želi sretan Uskrs. Uz naše najbolje želje primite najiskrenije zahvale za dnevnu podršku koju nam dajete - svakom članu uredništva, a i meni osobno.

Valentina

Javljajte nam se na naš email:
iskra@idirect.ca

Vaše zdravlje

SLOBODNI RADIKALI I ANTIOKSIDANSI

Teorija liječnika dr. D. Hamana tvrdi da stanice živog organizma stare zbog nakupljenih otrova koji se stvaraju tokom života. Jedan dio tih otrova su tzv. slobodni radikali, koji oštećuju stanice i uzrokuju njihovo starenje i odumiranje. Neke osobe podliježu starenju brže negoli neke druge, ovisno kako njihove stanice produciraju i reagiraju na slobodne radikale.

OPASNI SLOBODNI RADIKALI

Kisik je neophodan za život organizama na kugli zemaljskoj. Takozvani "stabilni kisik" je onaj koji kruži po organizmu i koji je povezan s fiziološkim i energetskim potrebama organizma. No tokom normalnih kemijskih reakcija u stanicama, gdje se oslobađa toplina i energija, stvara se i "nestabilni" ili "slobodni kisik" kao i drugi "slobodni radikali". Te molekule imaju jedan ili više nesparenih slobodnih elektrona (osnovnih negativnih čestica atoma) u svojim vanjskim ljuskama. One "bezglavo" traže druge molekule da se u mikrosekundi s njima povežu i sparivanjem svojih elektrona postanu opet "stabilne" molekule.

U organizmu postoje "antioksidansi" koji se vežu na "slobodne radikale" i time ih neutraliziraju te na taj način sprečavaju njihove loše efekte. Moramo znati da postoje i "dobri" slobodni radikali koji pomažu organizmu u borbi protiv upala, ubijanju bakterija i kontroliranju stanja glatkih mišića u unutarnjim organima i krvnim žilama.

UNUTARNJI ANTIOKSIDANSI

Ključ za efektivno i sigurno djelovanje slobodnih radikala je ravnoteža između njih i antioksidansa. Da se održi taj balans tijelo proizvodi "unutarnje antioksidanse" koji uklanjaju suvišak slobodnih radikala i time sprečavaju oštećivanje stanica u organizmu. Najvažniji unutarnji antioksidansi su slijedeći enzimi: superoksid dismutaza (koja prevodi superoksid u peroksid), katalaza i glutatjon peroksidaza (koji razaraju nastali peroksid u vodu i kisik).

VANJSKI ANTIOKSIDANSI

Neki antioksidansi, koje unašamo hranom potpomažu našoj obrani protiv viška slobodnih radikala. Najvažniji "vanjski antioksidansi" su vitamini C, E i beta-karotin. Vrlo često ti normalni unutarnji i vanjski obrambeni sistemi nisu dovoljni. Problem je u tome da se previše slobodnih radikala može stvoriti pod utjecajem raznih čimbenika kao što su polucija u zraku, dim duhana, onečišćenja u hrani (pesticidi i dr.), UV zrake sa sunca ili svjetiljaka, emocionalni stres. Pa čak i pretjerana tjelevoježba, povrede i upale mišića i zglobova zadobivene na poslu ili sportu, nekontrolirani dijabetes i rendgenske zrake mogu prouzrokovati slobodne radikale. Kad su naša tijela poplavljena viškom slobodnih radikala, onda te nestabilne molekule kisika promjene svoju ćud. One "podivljaju", napadaju zdrave i bolesne dijelove tijela, te nisu više savezničke molekule, nego postaju neprijateljske. Posljedice toga mogu biti srčano-žilne bolesti, razni karcinomi, očni katarakti, mnoge druge bolesti i općenito ubrzano starenje.

Vitamin E služi u mnogim važnim funkcijama odbrane tijela od slobodnih radikala. Kao prirodni dio LDL-a (lipoproteina koji sadrži "loš" kolesterol) vitamin E se veže na slobodne radikale i na taj način sprječava oksidaciju LDL-a. Naime, oksidirani LDL (u tzv. "pjenastim stanicama") se nakuplja u "plakete" koje zabrtvljuju krvne žile i dovode do ateroskleroze, srčanih napada i moždanih udara.

Nažalost, prirodne zalihe vitamina E u organizmu su vrlo male pa treba vitamin E unositi hranom i dodatnim pilulama

(suplementima) da bi se pojačala prirodna obrana od nepodobnih molekula koje sadrže "nestabilni kisik". Vitamin E pomaže korišćenju vitamina K, reducira risk od katarakta, te ima navodno i protektivna svojstva protiv raka želuca, crijeva i pluća, zaustavljajući moguća oštećenja genetskog materijala (DNA) u jezgrama stanica. Pošto je vitamin E antikoagulant, osobe na kumadinu ili aspirinu ne bi smjele uzimati vitamin E preparate.

Ne treba uzeti više od 600 IU (2x300 IU) vitamina E na dan.

Vitamin C pojačava efekte vitamina E u prevenciji oksidacije LDL kolesterola i formiranju "plaketa" u žilama. Vitamin C smanjuje progres katarakta, poboljšava zarašćivanje rana, rast i obnovu tkiva, a navodno može zaustaviti razvoj čitavog niza malignih tumora.

Nije dobro uzeti više od 1000 mg (2x500 mg) C vitamina na dan, jer može prouzročiti toksične nuspojave.

Beta-karotin se u organizmu pretvara u vitamin A, ali se ne preporuča uzimanje vitamina A umjesto beta-karotina. On štiti organizam od raka pluća, usta, kože, mokraćnog mjehura i zadnjeg crijeva. Također štiti od katarakta i srčano-žilnih oboljenja.

Ne treba uzeti više od 50000 IU beta-karotina na dan. Kod ljudi koji puše ili piju alkohol i manje doze mogu izazvati loše nuspojave.

"ANTIOXIDANT REVOLUTION"

Dr. Kenneth H. Cooper u svojoj knjizi (1994.) "Antioxidant Revolution" preporuča promjenu u stilu života: dnevnu redovitu tjelevoježbu i prehranu s malo masti i mnogo bilnog vlakna ("low-fat, high-fiber diet"). On tvrdi da je to osnovica dobrog zdravlja i dugog života. Efektivnije i jeftinije je održavati dobro zdravlje nego ga vratiti nakon što ga se izgubi. On dalje tvrdi da ljudi trebaju uzimati više antioksidansa nego što se smatra u popularnim medijima: muškarci više nego žene, stariji više nego mladi ljudi. Oni koji se bave sportom i treningom pogotovo trebaju više antioksidansa jer produciraju više slobodnih radikala.

On preporuča intenzitet tjelevoježbe na razini 65-80% od maksimalnog broja otkucaja srca. (Maks. puls = 220 - starost). To u praksi znači 117 do 144 otkucaja srca u minuti za 40-godišnjaka. On preporuča 3 do 4 puta tjedno 20 do 30 minuta kontinuirane tjelevoježbe. To je slično kao hodati 2 milje u manje od 30 minuta, 3 puta tjedno, ili 3 milje u manje od 45 minuta, 2 puta tjedno, ili 2 milje u manje od 40 minuta, 5 puta tjedno.

Prije trčanja, brzog hodanja, bicikliranja, plivanja, aerobiksa, itd. treba raditi vježbe rastezanja i savijanja (calisthenics).

50-godišnja osoba koja radi takovu napornu tjelevoježbu trebala bi uzeti ove dnevne doze suplemenata: vitamina E, 2 puta 300 mg, vitamina C, 2 puta 500 mg i beta-karotina, 2 puta 25000 IU (2 puta po 15 mg), neobvezatno: 50 mcg selenija, tokom jela. (Mineral selenij je dio enzima glutatjon peroksidaze.)

Preporuča se odvikavanje od pušenja, jer je to jedan od najjačih izvora slobodnih radikala.

Hrana s visokim količinama beta-karotina: povrće, kuhano u malo vode (slatki krumpir, mrkva, buča, bundeva, brokula, špinat, rajčica), svježe zeleno lisnato povrće i svježe voće (papaja, mango, dinja, marelica, breskva).

Hrana s visokim količinama vitamina C: limun, papaja, kivi, narandža, grejpfrut, jagoda, brusnica, dinja, ribiz, slatka crvena paprika, kupus, prokulice, brokula, rajčica.

Hrana s visokim količinama vitamina E: biljna ulja, pšenične klice, suncokret, orasi, mandule. Pošto je teško dobiti potrebnu količinu vitamina E iz prirodne hrane preporuča se uzimati dnevno jednu kapsulu od 400 IU vitamina E (alfa-tokoferola).

Dr. Darko Desaty

Vaša pisma

Poštovana redakcijo "HRVATSKE ISKRE"

Zahvaljujem na uvrštenju našeg članka "Spomen na život" u vašem cijenjenom listu.

U članku opisujemo regije Hrvatske Banovine u koju spada i Banska Struga, mjesto poznato i prepoznatljivo po svojoj časnoj povijesti. Greškom ste Bansku Strugu, moje rodno, čestito, malo ali poznato mjesto, preimenovali u Bosansku Strugu i molim da se to ispravi. Istine radi, za vrijeme Drugog svjetskog rata Struga nije pala dok je naš glavni grad bio pao. Za Domovinskog je rata, nažalost, Banska Struga jedno od prvih okupiranih područja Lijepe naše, koje je oslobođeno poznatom akcijom "Oluja".

Zahvaljujem uz srdačan pozdrav,

Millie Skrtich

Poruka uredništva: Nema riječi koliko mi je žao zbog ove velike pogreške. Nama svima je u pamćenju ostala Banska Struga i tužni događaji 26. srpnja 1991, kada su četnici provalili u to selo i za sebe ostavili mnogo mrtvih. Banska Struga nosi ime, koji u sebi sadrži ponosnu povijest tog malog, ali izvanredno hrabrog hrvatskog mjesta. Mještanima Banske Struge ovdje u Kanadi, kao i onima u Domovini - duboka isprika.

Ivica Puhalo:

Par crta iz Puhalo vrta

Mi kao djeca Božja gradimo vlastite kuće za naše duše. Vječni Bog snabdjeva nas samo najboljim materijalima. Što mi upotrebljavamo? Podsjetimo se na mnoge darove i dobrote što nam daje Bog. Neka naša srca budu u svemu što radimo, jer nitko od nas ne gradi kuću u vječnosti za nekog drugog, nego uvijek samo za samoga sebe.

Nepoznati autor

Toronto Institute of Spinal Health Dr. J. Zeljko Srbelj, D.C., D.Ac.

Uspješno i profesionalno liječenje boli i ozljeda

- o Boli u leđima
- o Glavobolje
- o Vratne boli
- o Upale zglobova
- o Napetost i bolovi mišića
- o Radničko osiguranje
- o Prometne nesreće
- o Športske ozljede

- o Medicinske usluge
- o Kiropraktične usluge
- o Fizikalne terapije
- o Masiranje
- o Akupunktura
- o Snažno gibanje
- o Tjelesne vježbe
- o Yoga vježbe
- o Vježbe sa leđima

"Ručna Medicina za Kralježnicu"
na dvije adrese:

2522A Keele Street
Toronto, Ontario
416 - 244 - 4900

2 Jane Street (kod Bloor St.)
Suite 208, Toronto, Ontario
416 - 760 - 7418

Ivica Puhalo

I.... Mala Molitva u Velikom Tjednu

.... Bože, podari mi MIR da prihvatim stvari koje ne mogu promijeniti.... HRABROST da promjenim stvari koje mogu.... i MUDROST da prepoznam razliku.....

Serenity Prayer

10. travanj - veliki dan naše povijesti

Kroz stoljeća burna tinjala vatra

Grijala krv, grudu i kamen

DESETI TRAVANJ tisućdevetstočetdeset prve
u srcima Hrvata razbuktao plamen.

Profesorica hrvatskog jezika na U of T, Silvana Sanader (lijevo) sa svojim studentima

Vijesti iz Toronta

USKRS - APRIL 2000

Neobično ali istinito! Živimo u vremenu brzine, jurnjave, visoke tehnike, velikih naučnih i medicinskih dostignuća. Živimo u vremenu kad nam je već svemir na dohvat ruke, morske dubine takoreći na dlanu. Zavirili smo u atome, neutrone, gene, u ljudski mozak. Dajemo prognoze vremena, možemo čak odlučivati o spolu djeteta, ponašanju ljudi. Cijeli svijet nam je bliz i poznat, dokučan kroz "čudo kompjutera".

Čovjek je postao poput stroja - "svemoguć". Moderna tehnika i nauka "mogu učiniti sve" za njega. LJUDI mogu čak "svojim" silama, znanjem, tehnikom, riješiti probleme srca i duše, kratko rečeno - sve im je moguće.

I tako tom civiliziranom Čovjeku pristupi malo djeteta s nekoliko pitanja: "Što je to Uskrs? Zašto je Isus umro na križu? Kako je to Isus uzeo naše grijeha? Kako je Isus uskrsnuo?"

I gle čuda! Odjednom Ti, taj "svemoguć" Čovjek doživiš šok zbog tih djetetovih pitanja. Ostaješ bez riječi a taj tvoj nikad bez problema jezik jednostavno otkaže i postaje kamen šutnje. Mozak ti neopisivom brzinom, bržom nego brzina svjetla, pokušava naći neki "logični" odgovor; uzburkane i probuđene osjećaje staviti u neki red. Još ti se nameću i tvoja osobna pitanja. Pokušavaš "naučno" objasniti sam sebi, pametnom Čovjeku, sve ono što je to djetetovo pitanje izazvalo u tebi. Kako da to sve shvatim? Koliko smo daleko i da li smo stvarno otišli naprijed u razvoju?

USKRS - što taj Uskrs stvarno znači - tebi? Da li uopće možeš shvatiti "Bog je toliko ljubio svijet da je dao svog jedinorođenog Sina" za mene? Gdje je tu nauka, kakova je tu logika? Ja, Čovjek, uradit ću sve za svoje djeteta da ga zaštitim, a taj veliki Bog daje svoga Sina, Sina - da trpi i umire na križu. Kako da mi On "uzme" grijeha, da mi ljage, mrlje grijeha budu izbrisane Njegovom smrću? Bog mi oprašta grijeha kao što ja opraštam mom bližnjemu?

Što se to događa s tobom? Ne znaš, zbunjen si. Moraš priznati sam sebi da te je tvoj "svemoguć" mozak jednostavno iznevjerio.

Ponovo se nameće pitanje: "Što Uskrs znači meni?" Gdje da nađem odgovor?

Hoće li mi tehnika dati odgovor? Značenje, dubinu Uskrsa, taj misterij, čovjek može samo "shvatiti" i doživjeti kroz vjeru i ljubav prema Bogu i bližnjemu.

Kao što Ljubav (onu ljudsku, roditeljsku, prijateljsku) ne možeš objasniti strojem, kompjuterom, medicinom, tako i tu Božju Ljubav ne možeš objasniti ničime nego VJEROM.

Sretan Uskrs!

Biserka Milinković

ČESTITAMO

Gospodin Janko Perić, zastupnik u kanadskom Parlamentu, zajedno samo sa desetak svojih kolega iz Liberalne stranke, glasovao je protiv zakona Bill C-23 a za očuvanje obiteljskih vrijednosti. "Bill C-23" dao bi ista zakonaska prava obitelji uključivši i pravo posvojenja djece homoseksualnim "brakovima". Gospodin Perić je time glasovao protiv svoje stranke.

We invite readers to express their opinions in Letters to the Editor. Submissions must not be longer than 250 words. We reserve the right to edit with respect to length or libelous statements. All letters must include your first and last name, your address and telephone number.

- Društvo Hrvatska katolička žena župe Naše Gospe Kraljice Hrvata organizira Bake sale na Cvjetnu nedjelju 16. travnja. Na prodaji će biti mlinci, rezanci, krafne i orehnjače. Sadržite u dvoranu i poslužite se ovim specijalitetima naše domaće kuhinje, jer time pomažete plemenite akcije koje ovo društvo podržava. Odbor poziva gospođe Društva, kao i ostale župljanke da donesu domaćih kolača za ovu prigodu.

- WALK-A-TON župe Presvetog Trojstva, Oakville: Kao i svake godine naša hrvatska škola sudjeluje u raznim akcijama, koje doprinose potrebnima u našoj zajednici. Hvale vrijedna je ova akcija, a doprinos ide za McMaster Children's Hospital u Hamiltonu. Walk-a-ton će biti u subotu 15. travnja. Nadamo se da će sva naša djeca sudjelovati, a mogu se pridružiti i roditelji ako žele.

Čestitka

Pred oko dva tjedna tiho i skromno je obilježena 10 godina rada AMCA-e Toronto. Ova važna obljetnica je nažalost ostala nezapažena u našoj zajednici, ipak smatram da zbog izvanredne važnosti ove obljetnice i rada ove udruge, koja je dala sve za domovinu kad je najviše trebalo, moram spomenuti hrvatskom pučanstvu ovaj događaj. Sve članstvo AMCA-e, koja i danas radi, iako se rad bitno promijenio, ponosni su na ovu obljetnicu, a od uredništva, od kojeg su mnogi amkaši, neki i veterani AMCA-e - čestitke i pozdravi svima, koji su ugradili sebe u AMCA-u i naš rad za domovinu.

Uredništvo HRVATSKE ISKRE

10. Travanj 1941

Nakon 839 godina tudih gospodarenja nad hrvatskim narodom, spontanom voljom naroda hrvatskog, proglašena je Nezavisna Država Hrvatska. Zbog toga, 10. Travanj 1941, smatra se najslavnijim danom novije povijesti Hrvata.

Godišnjica Državne Nezavisnosti daje nam misliti osobito s obzirom na njenu važnost i s obzirom na teške časove koje proživljuje Hrvatski Narod. Desetog travnja 1941 godine nije hrvatska država postala. Ona je samo nastavila međunarodno postojati nakon što joj je 1918 i 1945 godine grubom silom to bilo zaničevano. No u svijesti i u volji hrvatskog naroda, ona nije nikada ni za časak prestala postojati. Jer samo u tom smislu možemo razumijeti gigantsku borbu hrvatskog naroda 1990 godine pod vodstvom pokojnog Predsjednika Franje Tuđmana.

Hrvati i Hrvatice u emigraciji su sastavni dio hrvatskog naroda u domovini Hrvatskoj, i dio težnji za pravnom i demokratskom Republikom Hrvatskom. Zato kad se sjetimo godišnjice Desetog Travnja i slavimo taj dan, mi se sjećamo svih onih koji su dali svoje živote na oltar Domovine. I zato možemo reći, bez Desetog Travnja i ondašnjih žrtava, zajedno s žrtvama domovinskog rata, dan Hrvatske samostalnosti i nezavisnosti se ne bi ostvario 1991 godine.

Zato, proslava 10. Travnja će uvijek obilježavati Hrvatsku državnost.

Slavko Butković

Najnovije vijesti 11. travnja 2000. Priredila: Valentina Krčmar

"Vjesnik" dao otkaz Maji Freundlich!

ZAGREB - Informaciju da je dugogodišnja kolumnistica Vjesnika Maja Freundlich i još nekoliko kolega u Vjesniku dobilo otkaze, pokušali smo provjeriti na nekoliko adresa. Sindikalni povjerenik Vjesnika Mladen Jambrovic potvrdio nam je da je Maja Freundlich dobila otkaz jer, kako piše u rješenju o otkazu, dva mjeseca nije dolazila na posao. Štoviše, ona svoj izostanak nije opravdala glavnom uredniku ili Upravi.

Jambrovic je naglasio kako je to rješenje o izvanrednom otkazu dobio na uvid kao sindikalni povjerenik, iako kolegica Freundlich nije članica Sindikata novinara Hrvatske. Prema njegovim riječima, ona je otkaz dobila prema Zakonu o radu, u kojem stoji da ako se netko 5 dana ne pojavljuje na poslu automatski dobija otkaz.

S druge strane u obrazloženju izvanrednog otkaza pojašnjava se da je ona u proteklom vremenu radila za konkurenciju i to bez suglasnosti matične kuće Vjesnik. Jambrovic je demantirao priču da je u Vjesniku podijeljeno još nekoliko otkaza.

MAJA FREUNDLICH U IZJAVI ZA SLOBODNU

Politika ukinula moje tekstove

Već niz godina moj status u Vjesniku vrlo je čudan. Naime, nikada nisam imala svoj kompjutor, pisaci stroj ili radni stol. Dakle, nisam imala radno mjesto, već sam kolumne slala od kuće. Nakon 3. siječnja 2000. i nadalje sam nastavila slati kolumne koje se više nisu objavljivale, istaknula je Maja Freundlich.

- Prošloga tjedna, točnije 4. travnja dobila sam pismo u kojem mi je uručen izvanredni otkaz jer, navodno, nisam ispunjavala radne zadaće, a dobivala sam plaću. Ponavljam da mi je 30.12.1999. godine objavljena zadnja kolumna, a od 8. siječnja, iako sam ih redovito slala, nije objavljena ni jedna. Svejedno sam se prema Zakonu o radu u roku od 3 dana žalila na odluku o izvanrednom otkazu, ali iz Vjesnika se još nisu očitovali. To je što se tiče formalnog dijela priče. No, puno je značajniji neformalni, prema kojem je vidljivo da sam otkaz dobila zbog političkih razloga. Obrazloženjem otkaza jasno su

mi pokazali da se ne slažu s mojom politikom, te da mi zbog toga daju otkaz.

Pitam se gdje je sada njihovo zaklinjanje na ljudska prava, prava na rad, te slobodno izražavanje mišljenja? Stoga, sasvim mirno zaključujem da nakon ovog otkaza nemam kamo otići, jer nema lista u Hrvatskoj koji bi bio oporben na način kako ja pišem, zaključila je Maja Freundlich. (Slobodna Dalmacija)

PROSJEČNA NETTO PLAĆA U HRVATSKOJ 3.191 KUNU

11. travnja (Hina) - Prosječna mjesečna neto plaća isplaćena po zaposleniku u Hrvatskoj za siječanj iznosila je 3.191 kunu što je nominalno 2,2 posto, a realno 3,2 posto manje nego u prethodnom mjesecu. U odnosu na lanjski siječanj, u ovogodišnjem je siječnju prosječna plaća bila realno 4,3 posto veća, podatci su Državnog zavoda za statistiku. Razlika između prosječne siječanske plaće iskazane u podacima Državnog zavoda za statistiku (3.191 kunu) i Zavoda za platni promet (3.052 kune), kako su objavili u ZAP-u, nastaje zbog različitih metoda uzorka, ali ona nikada ne prelazi 5 posto što je dozvoljena oscilacija. Dok Državni zavod za statistiku u podacima obuhvaća 70 posto pravnih osoba i isplate u određenom mjesecu, ZAP evidentira uglavnom sve pravne osobe jer su obvezne predati obrasce u ZAP, a podatci se odnose na plaće isplaćene za određeni mjesec.

U gotovo svim djelatnostima po nacionalnoj klasifikaciji, prosječna je siječanska plaća bila uglavnom realno manja nego u prosincu prošle godine, ali veća nego u lanjskom siječnju, a porast plaća zabilježen je u siječnju u odnosu na prosinac samo u djelatnosti poljoprivrede, lova i šumarstva (4,4 posto).

Najviše prosječne neto plaće za siječanj isplaćene su u zračnom prijevozu (5.217 kuna), proizvodnji duhanskih proizvoda (4.437 kuna), financijskom posredovanju, osim osiguranja i mirovinskih fondova (4.435 kuna) i javnoj upravi i obrani, obveznom socijalnom osiguranju (4.178 kuna). Najniže plaće zabilježene su u pomoćnim djelatnostima u financijskom posredovanju (1.667 kuna) i štavljenju i obradi kože (1.709 kuna).

Najveći porast prosječne plaće u siječnju je u odnosu na prosinac ostvaren u proizvodnji duhanskih proizvoda (15,8 posto) i reciklaži (8,7 posto). (Hina)

MESIĆ URUČIO TOMČIĆU I RAČANU PRIJEDLOG USTAVNIH PROMJENA

10. travnja (Hina) - Predsjednik Republike Stjepan Mesić uručio je danas predsjedniku Hrvatskog državnog sabora Zlatku Tomčiću i predsjedniku Vlade Ivi Račanu prijedlog ustavnih promjena

koji je, na njegovu inicijativu, izradila radna skupina

Kako je nakon večerašnjeg dvoiposatnog sastanka u Uredu Predsjednika izjavio predsjednikov savjetnik za unutarnju politiku Igor Dekanić danas se nije razgovaralo o detaljima prijedloga, koji bi trebao otvoriti javnu raspravu, i ponuđenim rješenjima ustavnih promjena izvijestio je da su trojica predsjednika večeras dogovorila način izrade novog zakona kojim bi se rekonstruirala obavještajna zajednica.

Po Dekanićevim riječima, dogovoreno je da ministar Ivanišević objedini sve prijedloge o novoj organizaciji obavještajne zajednice i koordinira radne skupine za ta pitanja, te izradi jedan radni prijedlog, koji, kako je rekao Dekanić, neće biti dostupan javnosti.

Dekanić je rekao kako nije bilo riječi o tome tko će kontrolirati Ured za nacionalnu sigurnost (UNS) i hoće li se HIS "ugasiti", kao ni o konkretnim kadrovskim rješenjima u obavještajnim službama. Istaknuvši kako u ni u jednoj zemlji nije uobičajeno izlaziti u javnost sa podacima o tajnim službama, rekao je da o detaljima večerašnjeg razgovora ne može govoriti. Dodao je da se na sastanku raspravljalo o različitim pitanjima i problemima, od rada Vladinih ureda i službi do stanja sigurnosti u državi koje je ocijenjeno vrlo dobrim. Kako je rekao, nije bilo riječi o haaškim optužnicama protiv hrvatskih generala i suradnji Hrvatske sa Haaškim sudom.

Na upit je li točno da je Žunec večeras htio podnijeti ostatak, jer mu je Predsjednik Mesić htio imenovati pomoćnike, Dekanić nije htio odgovoriti, kratko rekavši kako nema komentara. Dekanić je najavio da će se sastanak u sličnom sastavu održati u subotu poslije podne, a za srijedu je u Novinarskom domu najavio okrugli stol radne skupine, kojoj je Predsjednik Mesić povjerio izradu prijedloga ustavnih promjena.

Uz trojicu najviših državnih dužnika na sastanku su bili i ministar pravosuđa, uprave i lokalne samouprave Stjepan Ivanišević, ministar unutarnjih poslova Šime Lučin, ravnatelj Hrvatske izvištajne službe (HIS) Ozren Žunec, te predsjednikov savjetnik za nacionalnu sigurnost Tomislav Karamarko, no nitko od njih nije htio dati izjavu za novinare. (Hina)

Pokažite prijatelju HRVATSKU ISKRU

Malo lijepe poezije.....

Dr. Davorka Križaj-Kaplijić:

Stari kolodvori

*Već odavno odlutaše
vlakovi tromih lokomotiva
čadavo crnih
u maglene daljine
djetinjstva dalekog.*

*U snovima ih vidim
na starim kolodvorima
gdje cvijeće u košarama
leluja sa visine
a glas nepoznate žene
odzvanja s razglasnika.*

*I sve napamet već znam
gradiće snene
i kućice zaboravljene
polje i šumarak svaki
i jabuku na brijegu
i vrbu pod snijegom.*

*A ja, u toplini očevog krila
osluškujem štopot kotača...
Ugoda i mir...
Širi se miris pohanih pilića
i svježe ispečenog kolača.*

*I nakon sati dugih
iskrsnu odjednom
prigradski tad vrtovi
a šarenim vešom gle,
igraju se zapadni vjetrovi....*

*Glavni kolodvor prepun
Umornih zelenih vlakova
i sanjivih, začuđenih putnika
iščekuje i čeka,
pozdravlja i otpraćuje
u svoje male svjetove
u neke izgubljene snove
ljude poput mene.*

*A u daljinama maglenim
snivaju mali, stari kolodvori
s mirisom ugljena i katrana
i cvijećem lelujavim
sa vratima škripavim, starinskim
išaranih žutih zidova.*

*Da, vrijeme je za njih stalo
i mnogo dijete na njih zaboravilo...
Al' ostaju zauvijek
u mom sjećanju
ljubljeni, nikad zaboravljeni
samo moji
Kolodvori stari.*

A place to be....

*The place to be
is in Croatia far across the sea.
The land of beauty and might,
Just the scenery is an extravagant delight.*

*The place with fascinating people,
and home to me.
What would I do,
without Croatia inside of me?*

*A place where the mountains stretch so far,
and the shocking beauty of the shooting star,
where the nature's sight is so sweet
you can see it walking down the downtown street.*

*A place where the sea is like the colour of the sky,
and the massive trees that are outrageously shy,
a place of comfort and care,
a place that is with me forever.*

*A place where you can laugh and play,
like children without worries all day.
the people make you laugh and cry,
it is always hard to say good bye.*

*A place to be because of the sea,
a place where no one is to blame,
or anyone is ashamed.
Croatia is always a home for me.*

Mia Bertić, Toronto (15 godina)

Bibin kutić

DA LI ZNATE

Većina državnih ureda i ministarstava vam može potvrditi kopije vaših originalnih dokumenata, uz predočenje ORIGINALNIH DOKUMENATA - BESPLATNO, npr. ako pravite papire za penziju, SIN (Social Insurance Number) kartu, trebate pomoć socijalnih službi (Welfare), obratite se dotičnim ministarstvima i uredima za informacije.

PROMJENA IMENA -

Morate ili hoćete promijeniti legalno vaše ime? (npr. Ivan i John, Robert i Bob). Prije nego se odlučite na taj korak, raspitajte se da li je to stvarno potrebno ili se promjena imena može obaviti bez odlaska kod pravника ili sudskim procesom i velikih troškova (do \$130). Raspitajte se o tome u nadležnim uredima i ministarstvima.

**HRVATSKA ISKRA -
Vaše zadovoljstvo**

Jeannie Valetić (desno) u radu s mladim tamburašima Marjana

ti mladi, članovi folklorne grupe "Marjan", većinom studenti, dolaze nakon škole ili posla i predaju se hrvatskoj glazbi, tamburicama ili plesu. Uživala sam u zvonkim glasovima mladih pjevača u izvedbi pjesama kao što su "Dobar večer dobri ljudi", ili "Samoborci piju vino z lonci" i drugima - pjesmama koje će izvesti u Samoboru na koncertu. Svatko od njih je dao sebe: upravo je zvonila hrvatska pjesma u Bramptonu! Hvala vam mladi iz "Marjana" za tako divno veče, a gosp. Leopoldu velika "fala za svaku dobru reč"! (VK)

Preporučujemo vam našeg novog pokrovitelja

Evo vam dragi čitatelji obećane rubrike o jednom od najpoznatijih travara u Hrvatskoj - gosp. Čelikoviću, čije ljekovite čajeve, kapi i masti sada možete nabaviti i u vašoj sredini.

Još od davne 1927. g., obitelj Čeliković spoznala je neiscrpno bogatstvo prirodnih lijekova. To se je iskustvo tijekom godina obogaćivalo i zahvaljujući silnoj želji tog plemenitog čovjeka da pomogne bolesnima, danas u njegovoj jedinstvenoj biljnoj apoteci ima preko 900 vrsti trava od kojih se spravljaju čajeve, kapi i masti, a posebno se je proslavio ne samo širom Hrvatske, nego i u Europi sa svojim terapijama koje spravlja nakon proučene dijagnoze.

U hrpi pisama koje svakodnevno stižu sa pitanjima kako povratiti izgubljeno zdravlje, nerijetka su i pisma zahvalnih sretnika. Evo samo neka od njih:

Zlatko Karnik: "Spasilo me je Vaše bilje od ulceroznog kolitisa, koji mi je godinama zagorčavao život a lijekovi nisu pomagali."

Joso Pračić: "U ovoj velikoj državi uzalud sam upotrebljavao desetak skupih lijekova da bi se riješio hemeroida, ali sve je bilo uzalud. Zahvaljujući Vašoj terapiji hemeroidi su se povukli i već osam mjeseci nema problema. Za Uskrs će Vas posjetiti moj prijatelj, koji ima isti problem, pa mu pomognite".

Prostor nam ne dozvoljava za još mnoge tople riječi zahvale. Ako imate zdravstvenih problema obratite nam se i vi telefonom ili pismeno, a mi smo tu da nam najiskrenije i od srca pomognemo.

Evo za kraj dobra vijest: Konačno nam je stigla dugo očekivana i ranije najavljivana krema od majčine dušice. Ta izvanredna hranjiva prirodna krema nekad namjenjena i u tajnosti spravljana samo za dvorske dame, danas je zahvaljujući neiscrpnom znanju gosp. Čelikovića i vama dostupna.

Naša adresa: Nature's way Co.
6 Holgate crt.
Brampton, Ont. L6Z 1S1 Tel: (905) 846-3060

Post festum

Čujem da je u Torontu ovih dana bio gosp. Dražen Budiša, čelnik HSLS-a. Rečeno mi je da je bio u privatnoj posjeti, pa je to razlog da se nije sreo sa Hrvatima Kanade. Isto tako rečeno mi je da je gosp. Budiša došao u Toronto kako bi se zahvalio donatorima koji su pomogli njegovu predizbornoj kampanji.

Veoma mi je žao da nisam imala prilike vidjeti gosp. Budišu. Svatko od nas ima pravo da bude inkognito, no Dražen Budiša, koji je vrlo simpatičan ovoj zajednici, više nije samo "privatna osoba". On je ipak - Dražen Budiša, čovjek kojeg ova zajednica želi čuti.

Poštivala sam gosp. Budišu, danas još i više, jer zaista su rijetki ljudi kao on, koji smatra da treba doći ovdje, među svoje donatore i zahvaliti im na svemu. Ljudi se, tako se misli, najviše mijenjaju kad se "uspinju" u životu. Ovom svojom gestom gosp. Budiša je pokazao svoje dostojanstvo, a svojim donatorima je dokazao da su pomogli poštenom i časnom čovjeku.

Ipak, veoma mi je žao da nismo uspjeli sresti gosp. Budišu bar na pet minuta.

Valentina

Prodaja businessa

Prodaje se dobro uhodan catering bussiness u Mississaugi, radi već 20 godina. Zgrada gdje se nalazi business ima dvije sale, jedna prima 400, a druga 80 ljudi. Za sve informacije molimo nazovite (905) 671-0501.

Vijesti na engleskom News in English

By: S. L. Butkovic

Croatia Observer in NATO

ZAGREB (HINA) - Croatia has been admitted to the NATO Parliamentary Assembly as an observer, said the Assembly's chairman Javier Ruperez on Monday in Zagreb where he arrived for an official visit.

Constitutional Changes

ZAGREB (HINA) - According to the draft constitutional changes, which were made by a working group, formed at the proposal of Croatian President Stipe Mesic, most presidential powers would be connected to the institute of co-signature of the Prime Minister, the President's advisor on internal affairs Igor Dekanic said on Monday.

Dekanic announced that President Mesic would hand the draft to Croatian Sabor President Zlatko Tomcic and Prime Minister Ivica Racan by the end of the day.

Feasibility study

BRUSSELS (HINA) - The European Union Council of Ministers, scheduled to convene in Luxembourg to submit a feasibility study on initiating negotiations with Croatia on Stabilisation and Association Agreement in two months, at the July session of the EU Ministerial Council.

Croatia and Macedonia

SKOPJE (HINA) - Croatia and Macedonia are connected by traditional friendship, mutual strategic goals and cooperation in regional initiatives, Croatian and Macedonian presidents said in Skopje at a joint news conference.

Reorganisation of Croatian Armed Forces

ZAGREB (HINA) - Croatian President Stipe Mesic attended the presentation of the reorganisation and restructuring of the Defence Ministry and Armed Forces.

Following the event, Mesic told reporters he had received detailed accounts as to what steps the Armed Forces, Defence Ministry and General Staff were undertaking regarding the modernisation and reorganisation of the Armed Forces so they would be used to the aim of peace and in the interest of the Croatian State.

We heard what was necessary to do to completely carry out the Croatian army's compatibility with NATO standards with the aim of joining the security organisation, Mesic said.

Asked whether he was satisfied with the suggested change of legal provisions, he said he was not only satisfied but also impressed with how the Croatian army would be modernised.

It suffices to say that the Croatian Army would very quickly reach the level of armies of NATO member-countries, which is surely the best any country's army can be, Mesic asserted.

Interview to Catholic Weekly

ZAGREB (HINA) - This government wants to help Croatia overcome the deep economic and social crisis which is not and cannot be its destiny, Premier Ivica Racan said in a interview to Catholic Weekly "Glas Concila".

"We want to overcome (the crisis) quickly, and that is not possible without sacrifices. Quickly, in about two to three

years, we want to reach a stage of all-round development, which includes better solutions for social issues," Racan told the weekly's April 9 issue.

Arrested Top Bosnian SERB

TIME - ARRESTED MOMCILO KRAJISNIK, 55, top Bosnian Serb war leader, by NATO troops, on war crimes charges, including genocide; in Pale, Bosnia. Snatched Krajisnik was sleeping in his parent's home in Pale when he was arrested. He pleaded not guilty in the Hague.

ZAGREB BANK BEST IN CROATIA

ZAGREB (HINA) - A US financial journal, Global Finance, has recently selected the Zagrebacka Bank as one of the best banks on markets in transition. Global Finance proclaimed the Zagrebacka as the best in Croatia and thus nominated it in the circle of most prominent banks in central and eastern Europe.

Tamburitza orchestra from Krizevci

KRIZEVCI (HINA) - The Tamburitza Orchestra of the Albert Striga Music School from the central Croatian town of Krizevci on Sunday departed for Portugal where it is to perform at the European Music Festival in Vila nova Gaia on April 12.

Croatian 3D movie at British festival

ZAGREB (HINA) - Short 3D computer animated movie "Intergalactic Souvenir Shop", made by Zagreb's studio for computer generated pictures "Tellurian", is included in the programme of the international festival of digital arts. "Lovebytes Digital Arts Festival 2000", which is being held in Sheffield, England.

VRUĆA SJEDNICA VLADE

Jakovčić se ispričao i ostao ministar * Premijer oprao Jakovčića javno, a ranije Čačića u četiri oka * Kovačević: Jakovčićeva isprika neće ukloniti posljedice, a ubuduće u takvim slučajevima isprika neće biti dovoljna

Rasprava o napadima na Vladu i ponašanju pojedinih ministara završila je tako što je ministru za europske integracije Ivanu Jakovčiću Vlada uputila oštru kritiku, zbog njegovih istupa vezanih uz Istarsku banku. No Jakovčić se jučer temeljito ispričao Vladi te su ministri na kraju prihvatili isprik, ali su posebnim zaključkom osudili stav IDS-a da se Jakovčić mora u Vladi zalagati za interese Istre. On kao ministar za europske integracije mora predstavljati cijelu Hrvatsku, a ne samo Istru.

Osjetljivu i kompliciranu temu premijer Račan odlučio je staviti na otvorenu sjednicu, na kojoj je uvodno napomenuo da Vlada ostaje otvorena za kritike, ali odbija napade koji je žele odvratiti od njezine politike. Račan je rekao da će se još istog dana sastati s predsjednikom države Mesićem, a da će već danas istupiti u javnosti u vezi s nekim napetostima do kojih je došlo posljednjih dana. Premijerov je stav da nema sukoba u trokutu Vlada - Sabor - Predsjednik Republike, ali da postoje razlike o tome što bi trebalo poduzeti da se razvija parlamentarna demokracija. O tim razlikama, smatra premijer, treba raspravljati, i to javno. U uvodu on je također odbio sve kritike upućene Vladi koje bi je vratile na praksu upravljanja pojedinim poduzećima i bankama. Vlada se jučer odlučila za jačanje institucija primjerenih pluralnom društvu, te za to da ne prekorači svoje ovlasti.

Ivanišević: Nismo dovoljno uigrani

Na početku sjednice Račan je tražio od Jakovčića da sam odluči može li podržati ovakvu politiku Vlade ili ne. Jakovčić se ispričao svima koji su njegove istupe doživjeli kao napad na nekoga osobno ili na Vladu u cjelini, jer to mu, rekao je, nije bila namjera. Ujedno se ogradio od izjava svoga kolege iz IDS-a Damira Kajina na račun Vlade, pogotovo od izjava u kojima je Kajin ovu vladu uspoređivao s prethodnom. Ministar za europske integracije rekao je da želi ostati u Vladi te da, svjestan svojih prejakih riječi, zapravo odbacuje ocjene da je Vlada u krizi. Ministar za javne radove Radimir Čačić i sam je imao sličan razgovor s Račanom, u četiri oka, te je po vlastitom priznanju također primio kritiku. No pred Hrvatskom su ustavne promjene i puno toga ovisi o taktičnosti i dobronamjernosti. Čačić smatra da nitko nema pravo govoriti u ime Vlade, ako ga Vlada svojim stavom ne ovlasti, i dodaje da to pravilo mora vrijediti jednako za izjave u vezi s protokolom ili vojskom ili pak nečim trećim.

Ministar gospodarstva Goranko Fižulić smatra da bi kritičko sagledavanje odnosa u Vladi moralo obuhvatiti rad ko-

ordinacija, rad užeg kabineta, te činjenicu da neki ministri ne čine dovoljno da bi Vlada u cjelini bila uspješna. Neki voze 100 na sat, a neki 10 na sat, kazao je Fižulić. Promjene koje je Vlada počela podrazumijevaju i to da će mnogi morati ostati bez nekih prava i privilegija ili sadašnjih radnih mjesta, a Vlada će se s time vrlo teško boriti ne bude li javnosti pokazala da točno zna što želi postići reformama, rekao je zamjenik premijera dr. Goran Granić. Ministar pravosuđa Stjepan Ivanišević smatra da je trebalo očekivati stanovite probleme u funkcioniranju Vlade, jer kako je rekao "problemi su veliki, a mi nismo do kraja uigrani". Da je Vlada dobar tim, svjedoči činjenica što je unatoč razlikama u stavovima u kratkom vremenu donesen državni proračun. Biti u Vladi ne znači vladati, nego rješavati probleme, a velike zapreke u radu Vlade dolaze izvana. Ministar ekologije Božo Kovačević bio je mišljenja da Jakovčićeva isprika neće ukloniti posljedice, te da ubuduće u takvim slučajevima isprika neće biti dovoljna.

Pankreć jedini branio Jakovčića

- Zar Jakovčić misli da je meni lakše nego njemu kad dođem u Sisak, nakon što u novinama izađu naslovi o tome da će taj grad ostati bez Željezare, da će se ugasiti Rafinerija Sisak itd. - pitao je ministar rada i socijalne skrbi Davorko Vidović. Ministar financija dr. Mato Crkvenac drži pak da je Vlada svaki dan bolji tim, te da je šteta što su se događaji oko Istarske banke odvijali tako kako su se odvijali. Na sjednici je naime upozoreno da je ta situacija imala negativan odjek u inozemnoj javnosti, te da je već povećan trošak nedavno izdanih euroobveznica. Jedino je ministar poljoprivrede Božidar Pankreć u jednom trenutku rekao da bi trebalo pokušati staviti se u Jakovčićevu kožu. Teško se nositi s lokalnim problemima, Jakovčić se za svoj istup ispričao, no ministri ne bi trebali zaboraviti da se situacija u kojoj se prvi našao Jakovčić sutra može dogoditi nekome drugome. Pankreć je dodao da su potrebni razgovori na najvišoj razini i da ti razgovori moraju biti kontinuirani. Premijer Račan zaključno je napomenuo kako bankarski sustav u cjelini nije ugrožen. Stabilizacija bankarskog sustava nastavlja se.

Decidirani zaključak Vlade je da se ona protivi osporavanju samostalnosti institucija poput Hrvatske narodne banke, te da se naprotiv zauzima za jačanje samostalnosti i odgovornosti tih institucija. (Večernji list)

VRJEME APSURDA: "BALVANI" NA UČKOJ

Ne možemo više vjerovati u hrvatsku državu jer nam je otela novac, poručuje jedna od najpopularnijih istarskih rock grupa koja je po brzini politizacije svoga posla bila brža negoli je svojedobno "Riblja čorba" postala privatni orkestar vlasti u Beogradu. Istra je, dakle, na nogama, čekamo jedino balvane!

Izgledalo je kao da su jedva dočekali i teško da će nekoga preko Učke i uvjeriti da svih ovih deset godina nisu jednu ruku stalno držali na kvaki izlaznih vrata! Baš je tako izgledala reakcija čelnika IDS-a, gamirana svekolikom narodnom potporom, na propast Istarske banke. Dostojno je izučavanje može propasti još dvadeset banaka u Hrvatskoj kao što su i propale zbog nevladinih malverzacija za vrijeme prošle vlasti, no kako smo vidjeli, nikada nitko osim IDS-a i Istre neće reagirati na to secesijom i automatskim zahtjevima za autonomijom!

Nakon sloma Istarske banke, Ivan Jakovčić je objavio autonomiju za Istru, izlazak iz Vlade, njegov najbliži suradnik Damir Kajin iste sekunde je zaključio da je ova vlast za Istru gora od HDZ-ove, a rock band "Gustaf" su "otkazali sve koncerte na teritoriju Hrvatske bez Istre", otkazali su sudjelovanje na Porinu i zaključili su da je Hrvatska neprijatelj Istre! "Ne možemo više vjerovati u hrvatsku državu jer nam je otela novac", poručuje jedna od najpopularnijih istarskih rock grupa koja je po brzini politizacije svog posla bila brža negoli je svojedobno Riblja čorba

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 56, 15. IV, 2000

Zvoni hrvatska pjesma u Bramptonu

Danas, 6. travnja, posjetila sam probu hrvatskog župnog folklornog društva "Marjan", Brampton na poziv predsjednice društva gđe. Ružice Kokošarević. Poziv nije došao samo zbog probe ovog folklornog društva, već i zbog dragog gosta, gosp. Siniše Leopolda, sada već ustaljenog učitelja folklornih grupa u našoj zajednici. Ove godine je na pr. gosp. Leopold, inače poznati dirigent tamburaškog orkestra HRT iz Zagreba, kao i jedan od umjetničkih voditelja "Ferde Livadića", tamburaškog orkestra iz Samobora, bio ovdje u našoj sredini čak dva puta, i oba puta ustrajno radio sa mladim tamburašima i pjevačima naše zajednice, baš kao i danas. Sada je ovdje na poziv grupe "Sljeme" (Mississauga) i "Marjana" iz Bramptona.

Kad sam došla u školu St. Anne u Bramptonu, proba još nije počela. Samnom su bili gđa. Kokošarević i gosp. Leopold, a mladi plesači, svirači i pjevači dolazili su polako, jedan za drugim. Lijepo je bilo vidjeti njihove susrete - zagrljaji, osmjesi, pitanja - vidi se kako su oni ne samo članovi jedne folklorne grupe, već i dobri prijatelji.

Mladi iz "Marijana" u vježbi

Malo sam razgovarala s jednom učiteljicom, mladom Mišel Kozinom, koja uči mlade svirače i pjevače već tri godine. U osamdesetim godinama bila je član "Hrvatske" Mis., a sada u Marjanu ima odgovornu funkciju učitelja. Nemojmo zaboraviti da ta mlada djevojka ima samo oko 20-etak godina!

Malo o "Marjanu"! Ima ih oko šezdesetak članova, što tamburaša, što pjevača, što plesača. "Marjan" kao i sve naše folklorne grupe teško radi na obradi svakog plesa ili pjesme, i koliko god se trudili učitelji, rezultati koji puta nisu zadovoljavajući - bar ne za perfekcionista tog društva. Tako uz pomoć Folklornog saveza ovamo dolaze učitelji kao na pr. Ivo Ivančan, ili Siniša Leopold, koji daju svoje znanje, svoju ljubav i umijeće plesa, pjesme, glazbe mladima naše zajednice tako da zahvaljujući njihovim dolascima kvaliteta folkloru vidno napreduje. Recimo, u "Marjanu" neki se nisu usuđivali pjevati - no nakon kraćeg rada s gosp. Leopoldom jedna mlada djevojka je izjavila: "Ja

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 56, 15. IV, 2000

Gosp. Siniša Leopold u radnom dogovoru s mladim učiteljicama plesa, gdicama. Mišel Kozinom (lijevo) i Katarinom Trogrlić, mladom učiteljicom, koja pleše od svoje pete godine.

sam konačno propjevala!" Ne znam da li ova dva majstora hrvatske pjesme i plesa trebaju veći kompliment od ovoga!

Veliko je uživanje gledati mlade u vježbi s gosp. Leopoldom. Svi samo gledaju u njega, sjajnih očiju, i pomno prate svaku njegovu riječ. Svako od njih, uz veliku koncentraciju, ima stalni osmijeh, jer gosp. Leopold svojim pristupom mladima donosi neku opuštenost, a stalnim sitnim humorom - osmijeh. Slušala sam uvježbavanje glasova svojih pola sata, i zaista su izvrsno zvučali, a gđa. Kokošarević mi je govorila: "E, da ih čujete kroz idući sat!"

Ovi naši mladi spremaju se na put u Hrvatsku. Imali su mogućnost odlaska u Australiju, no radije idu u Hrvatsku u posjet prijateljima iz T.D. (Tamburaškog Društva) "Ferde Livadića" u Samobor, koji su bili ovdje prošle godine. Tada su se stvorila divna prijateljstva, tako da će mladi "Marjana" i "Ferde Livadića" provesti dio ovog ljeta zajedno.

U kratkom razgovoru s gosp. Leopoldom pitala sam ga malo o njegovom boravku ovdje i o utiscima koje nosi sa sobom. Očito je iz svake geste i riječi kako se on osjeća tu s nama "doma". Naravno, toliko je puta bio ovdje da su stvorena prijateljstva, koja čine tu posjetu dolaskom u nešto svoje. U razgovoru mi je rekao da on ovdje više ne dolazi u goste, već među stare prijatelje i brojne znance, i svaki puta je ponovno iznenađen napretkom svake folklorne grupe. Ove godine, kako kaže, došao je na poziv folklorne grupe "Sljeme" jedne od najbrojnije hrvatske folklorne grupe možda i u svijetu, koja broji čak 250 članova! Kako kaže gosp. Leopold svi članovi te grupe, kao i "Marjana" rade u fokloru s ogromnom ljubavlju. Gosp. Leopold posebno je dimnut velikom pažnjom koju su posvetili njemu tako da su utisci koje nosi sa sobom upravo nevjerovatni. Po njegovim riječima ova kulturna misija je pri kraju, jer sve ono što je ucrtao u svoj plan rada, ostvareno je. "Sljeme" ima veliki koncert u svibnju ove godine, a njegov dolazak sada pomogao im je da izgladaju svaku pojedinu stvar u svom bogatom programu. Isto tako naglasio je da se posebno raduje da se u svakoj folklornoj grupi rađaju mladi novi učitelji pjesme, svirke i plesa. Kako kaže, posebno ga veseli da i on i gosp. Ivančan imaju tu mogućnost da predaju svoje znanje mladima, koji s tolikom ljubavlju i požrtvovnošću rade ovaj odgovoran posao.

Lijepo je razgovarati s gosp. Leopoldom, ali isto tako mi je bilo tako lijepo slušati zvon hrvatske pjesme u toj dvorani, gdje

Nastavak na idućoj strani

Strana 27

Došla sam s mojom obitelji nakon druge sv. mise u punu dvoranu župljana i prijatelja. Svi stolovi su bili puni, a svi za ručkom bili su vrlo zadovoljni, jer ne samo da su malo pomogli, već su i sreli svoje prijatelje ili poznanike, koje ne vidamo svaki dan, a željni smo čuti kako su.

Antiša Penava, Antonija Kozina i Anica Penava (za rižinim tanjurom)

Uz ovaj skromni, ali dobro pripremljeni ručak mogli ste kupiti izvrsne sirnice (ili pince) koje je zamijesila gđa. Girlić Darja, a gđa Cvetnić ih je prodavala sa šitokim smrješkom dobrodošlice. Kako znam da su bili "izvrsne"? Pa i mi smo kupili dvije, koje smo odmah probali, a i danas pomalo uživamo u ostacima zadnje sirnice. Kad sam došla na ručak u dvoranu, stol je bio prepun sirnica, prekrasne žute boje - a kad sam odlazila, ostalo je tek nekoliko. Uz sirnice prodavale su se i prekrasne uskrsne svijetle, na kojima je radila i gđa. Cvetnić, kako mi je sama rekla.

Srela sam mnoge poznate na ovom korizmenom karitativnom ručku, no ono što mi je bilo najdraže, bilo je vidjeti djecu svih uzrasta, koji su došli pomoći one koji si sami ne mogu pomoći. Bilo je male djece, srednjeg uzrasta, kao i onih malo starijih, i mislim da je potrebno čestitati svakom roditelju koji je doveo svoje dijete na ovaj tako potreban i odgojni ručak.

Za ovaj vrlo ugodan i tako potreban ručak u ovo vrijeme prije Uskrsa, "Rižin tanjur", zahvale i čestitke idu prvo župi Naše Gospe Kraljice Hrvata, kao i gospođama iz društva Hrvatska Katolička žena. (VK)

Ponosni tata i sin: Ivan i Marko Turkalj

HRVATSKO-KANADSKA GOSPODARSKA KOMORA

Iako osnovana prije dvije godine Hrvatsko-kanadska gospodarska komora (CRO-CAN Chamber of Commerce) nije nažalost zbog izvjesnih razloga ispunila svoju svrhu i opravdanost postojanja. U hvala vrijednom pokušaju oživljavanja aktivnosti, nedavno je izabran novi odbor, a u prvom od niza sastanaka upriličena je 30.ožujka večera u Croatia restaurantu, kojoj je prisustvovao veliki broj zainteresiranih hrvatskih poduzetnika Ontarija.

Ugledne goste na čelu s predstavnicima hrvatskog diplomatskog kora hrvatskog veleposlanika iz Ottawe gosp. Ivana Jakovčevića, Josipa Starčevića, gospodarskog savjetnika, te hrvatskog konzula g. Ivana Picukarića i člana kanadskog parlamenta g. Janka Perića pozdravio je član odbora g. Nikola Demarin.

Molitvu prije večere izrazio je vrlo lijepim riječima vlč. Ivica Lozić, a nakon (kao i obično u Croatia restaurantu odličnih jela) g. Nikola Demarin je ukratko sažeto i vrlo elokventno opisao ulogu i svrhu multilateralne koristi od Komore, ustanove kojom se služe i koje postoje u gotovo svim etničkim zajednicama Kanade. Naglasio je da bi C.C.C.C. trebao biti posrednik, katalist, jedinstvena točka za kontakte između programa kanadske Vlade te raznih mogućnosti i prilika u Hrvatskoj i hrvatskih poslovnih potencijala u Kanadi. Beneficije članova, rekao je g. Demarin, sastoje se od poboljšanja poslovnih komunikacija (networking mreže) za hrvatsku poslovnu zajednicu, kanadsku poslovnu zajednicu te za same članove.

- Bolja poslovna obrazovanost kroz planirane poslovne seminare
- Beneficije iz drugih poslovnih iskustava

Nakon toga g. Nikola Demarin je zamolio hrvatskog veleposlanika g. Jakovčevića da kaže par riječi što je on i učinio naglasivši vrlo važnu ulogu koju bi C.C.C.C. mogla odigrati u hrvatsko-kanadskim poslovnim odnosima. Skupu su se također obratili mnogi ugledni gosti i članovi, među kojima i gospoda Janko Perić, I. Picukarić, Dr. Hrvoić i mnogi drugi. Večer je protekla u vrlo živoj i nadajmo se plodonoj diskusiji.

Predstavljamo vam također i članove Odbora Cro-Can Chamber of Commerce:

President:	Lovro Gotovac
Vice President:	
Director, business opportunities-Croatia:	Edi Perović
Director Government Canada programs:	Gerry Cmić
Director, marketing and promotion:	Nikola Demarin
Secretary:	Edvin Strgačić
Treasurer:	Susan Vajdić
Advisory council:	
Duško Bezić	
Ivan Hrvoić	
Pavle Ožanić	

Za članstvo u organizaciji izvolite se obratiti na Nikolu Demarina, tel (416) 487-9336.

Ivica Puhalo

Svečano otvorenje projekta CRO-SPORT 2000!

Zgrada, koju su kupili dioničari ovog hvala vrijednog projekta naše zajednice za naše potrebe (89 Queen street south, Streetsville) svečano će biti otvorena 16. travnja u 3 sata popodne.

postala privatni orkestar vlasti u Beogradu. Istra je, dakle, na nogama, čekamo jedino balvane!

Uskladišteni bijes

Doista, ovakva količina "uskladištenog" bijesa prema Hrvatskoj doista nije viđena od doba balvan-revolucije, a pokazalo se da je mržnja sveobuhvatna" napala se stara vlast, napala se nova vlast, donesena je zabrana "koncerata na teritoriju Hrvatske bez Istre", tražila se promptna borba za autonomiju Istre i preko noći smo svi mi preko Učke dobili status neprijatelja kao da smo svi mi pokrali Istarsku banku! Čemu ovakva hajka budući da je uz korištenje minimuma mozga jasno da je propast Istarske banke izrežirana za vrijeme prošle vlasti, uzme li se u obzir da je ona uništena u "prošlom sustavu"?

Ništa na ukupnom dojmu ne mijenja činjenica da se Jakovčić drugi dan tobože ispričao i ukorio Kajina. To samo znači da Račan još uvijek drži čvrsto sve konce u svojim rukama, ali IDS-ova žed, taj vapaj za secesijom, taj pokazani animozitet upućen svemu što dolazi preko Učke, sve je to sada postalo prezentnije negoli ranije. Jer, do sada je IDS u krajnjoj liniji djelovao razumljivo, shvatljivo i političarima i narodu, a s obzirom na HDZ-ovu rigidnu regionalnu politiku IDS je djelovao posve simpatično.

Naime, HDZ je do te mjere ograničavao regionalnu politiku, a u isto vrijeme preko svake mjere je zagovarao jednu regiju koja pritom uopće nije u sastavu Hrvatske, da su IDS i njihov šef Jakovčić djelovali kao primjereni bunt protiv nepravde. Ali, sada biti ministar u ovoj Vladi i ovako reagirati na propast jedne banke, kao da su je Linić i Račan preko noći vlastoručno opljačkali, ovako jednoznačno u isti koš strpati i HDZ i SDP, "istu noć" tražiti politički autonomiju, dignuti narod na noge, putem Gustafa nama drugima pojasniti kakav bi mogao, u krajnjoj liniji, biti sadržaj te autonomije i na kraju izriječom reći, ako se ovako nastavi, da IDS "neće imati nikakvih razloga da jasno ne pokrene mehanizme za ostvarenje takve autonomije Istre koju će građani Istre htjeti i koju su pokazali svih dosadašnjih godina glasujući za IDS", to nije reakcija u afektu, to nije pogreška u naglasku, to je jasn timer politički program!

Izuzmemo li Račana koji se jasno i glasno suprotstavio Jakovčiću kada to baš i nije bila "kurentna roba", ostatak šestorke je reagirao mlako i zakašnjelo. Pet dana kasnije oglasili su se LS i HSLS, no kritična reakcija nije prešla okvire "drugarske kritike". U svakom slučaju IDS niti jedna jedina politička grupacija nije podržala!

Nominalno je stvar stala na tome da će se Jakovčić ispričati za svoje izjave, da će Vlada "operacionalizirati" problem, no postavlja se pitanje što uopće znači Jakovčićeva isprika? On je najavio da će napustiti Vladu i da će zatražiti autonomiju za Istru, da bi u onome što se tretira kao isprika rekao da su neke njegove riječi bile "prejake", priznavši skrušeno, "Neka mi se oprost što sam i ja samo čovjek."

Zvona za uzbunu

Za izjavu Damira Kajina po kojem je ova vlast za Istru gora od HDZ-ove, Jakovčić će reći da "je to rečeno u afektu" da on "tu izjavu odbacuje" i da je Kajin "pogrješio". Kajin očito i danas ne misli drukčije jer se ni jednom riječju nije distancirao od svojih procjena!

Točno je da kad dode do teške svade, da se tada izgovaraju i one riječi koje zapravo ne želimo reci. No i tada se ne radi ni o čemu drugome negoli o našoj podsvijesti. Kako se i nakon banalnih kucnih svada one najteže riječi u pravilu ne zaboravljaju, jer stalno zvone na uzbunu i bude sumnju, tako će od sutra s tim oprezom morati i ostatak Hrvatske živjeti s IDS-om.

(Slobodna Dalmacija)

Želite li znati sve o našoj zajednici?
Slušajte radio postaju "Zvuci Hrvatske"
Radnim danom 2.00 po podne; FM 100.7,
Nedjeljom, 12.00 PM; AM 15.40

TRAVEL SERVICE LTD.

Special Agents for
CROATIA AIRLINES
 MEMBER OF IATA

Exclusive Agents for
CAR RENTALS
 IN CROATIA

General Tunist Travel Service Ltd. je jedna od najuglednijih putničkih agencija u Kanadi. Utemeljitelj i vlasnik ove poznate tvrtke je obitelj Lončarić. Profesionalnim uslugama ove agancije koriste se Hrvati iz Kanade, Hrvatske, Ujedinjenih Američkih Država i drugih zemalja, već više od 30 godina.

- Naša agencija zastupa gotovo sve zrakoplovne i pomorske linije.
- Organiziramo grupna (charter) putovanja s najnižim cijenama, naročito u domovinu Hrvatsku.
- Također, već više od 30 godina, obitelj Lončarić uredjuje i emitira hrvatski radio sat "Zvuci Hrvatske," kojeg možete slušati: na radio postaji CHIN 100.7, FM od ponedjeljka do petka od 14:00-15:00, te nedjeljom od 12:00-13:00 sati. (15.40AM)
- Za sve informacije obratite se na naš ured.

- IVICA (JOHN) LONČARIĆ -

3045 Southcreek Rd., Unit 1, Mississauga, Ontario L4X 2X6

(905) 602-8900 Generaltourist@ICA.net www.generaltourist.com **Fax: (905) 602-8899**

SAZNAJEMO ŠTO JE SVE HRVATSKA POSLALA MEDJUNARODNOM KAZNENOM TRIBUNALU U HAAGU SPISI ZA 104 OSOBE IZ OLUJE I BLJESKA

Primivši tzv. Bijelu knjigu u kojoj je iznesen podatak o 3978 okrivljenih osoba i kaznenih djela izvršenih tijekom akcija Bljesak i Oluja i nakon njih, Međunarodni kazneni sud u Haagu zatražio je da mu se pošalju svi sudski spisi vezani uz te predmete. Kako to nije moguće, a ne bi bilo ni svrhe slati spise što se odnose na šumske ili neke sitne krađe, dogovoreno je da se pošalju samo spisi o izvršenim ubojstvima, razbojstvima i sličnim teškim kaznenim djelima.

Ministarstvo pravosuđa je glavnoj tužiteljici Haaškog tribunala poslalo sudske spise, pretežno iz županijskih sudova u Zadru, Šibeniku, Sisku i Gospiću za 37 kaznenih predmeta. U tim su kaznenim predmetima, od kojih su neki dovršeni, a neki još u postupku, obuhvaćene ukupno 104 osobe.

Među poslanim je predmetima 16 kaznenih djela ubojstava, u kojima je optuženo ili suđeno 28 osoba. Posljednji se među poslanim spisima odnosi na ubojstva u selima Varivoda, Gošići i Očestovo, a kazneni se postupak vodio u Županijskom sudu u Zadru. Osuđene su dvije osobe, dok su četiri osobe oslobođene optužbe, pa je Državno odvjetništvo podnijelo žalbe Vrhovnom sudu.

Haagu je poslan i spis što se odnosi na ubojstvo u Jošanima, za što je ubojici izrečena kazna od sedam godina zatvora, te spis o ubojstvu kod Kistanja, u kojemu je slučaju izvršitelj kažnjen zatvorom od šest godina.

POLITIČKI PLIČACI: Carla u Sarajevo - Momčilo u Haag

Prošli tjedan Carla del Ponte otišla je inkognito u Sarajevo da bi malo razgovarala sa zapovjednicima SFOR-a. Jučer se Momčilo Krajišnik, nenamjerno, neplanirano i protivno svojoj volji, našao u Haagu. Uhicenje formalno drugog, a po stvarnom utjecaju vjerojatno prvog, čovjeka bosanskih Srba u vrijeme rata u BiH čisti je rukopis Carle del Ponte. Posljednjih mjeseci glavna je tužiteljica potpuno usredotočena na privođenje optuženih vojnih i političkih lidera u Haag, prije svega Miloševića, Karadžića i Mladica. Ona zapovjednicima NATO-a nedvosmisleno kaže, "Hoću tog momka ovdje", ne zanimaju je previše zakoni i procedura, već samo akcija, govore njezini bliski sugovornici. Nakon što je Carla del Ponte obznani da je u lovu na visoke ličnosti, nakon što je skrivajući posjetila Sarajevo, za visoku ličnost poput Momčila Krajišnika bilo je vrlo riskantno spavati kod kuće. Jer, ako ne može dobiti onoga koga trenutačno najviše želi, Carla del Ponte bira prvog do nje. Učinila je to i ovaj put. I tako glatko, ravno iz kreveta, ode Momčilo u Haag.

Da se to dogodilo 1995. godine, kada su podignute prve optužnice, uključujući i one protiv Karadžića i Mladica, optužnica protiv Krajišnika zaslužila bi iskren pljesak i ojačala uvjerenje da je svrha Haaškog suda uistinu sankcionirati zločin. U to je vrijeme Momčilo Krajišnik bio vrlo dostupan, dolazio bi povremeno u Ženevu na mirovne pregovore, potom je bio tri tjedna u Daytonu vodeći bosanske Srbe na pregovorima i zamjenjujući već optuženog Karadžića, nakon toga otišao je u London kako bi na međunarodnoj konferenciji razradio primjenu Daytonskog sporazuma, a potom je svratio do Pariza da bi ga potpisao. Francuski ga je

Poslani sudski spisi obuhvaćaju i neke druge slučajeve ubojstava, u kojima su kazne ubojicama znatno veće: dvojici po 15 i jednomu 20 godina zatvora. Ti i ostali poslani spisi odnose se na ubojstva u Zmanji, Mokrom Polju, Bribirskim Moština, Glini, Kolarini, Hrvatskoj Kostajnici, Letovaniću i drugdje.

Sudu u Haagu poslani su sudski spisi i za 16 kaznenih djela razbojstava, a u kojima je optuženo 60 osoba. Takvih je kaznenih djela bilo najviše u Šibensko-kninskoj, Zadarskoj i Sisačko-moslavačkoj županiji. U deset tih kaznenih djela postupak je obustavljen, neki su slučajevi još u istrazi, a na kazne zatvora osuđeno je 37 osoba.

Od poslanih se spisa četiri predmeta odnose na kaznena djela silovanja i jedan na razbojničku krađu. Kaznenim djelima silovanja obuhvaćeno je 14 osoba, dok su za razbojničku krađu optužene dvije osobe. Kaznena djela silovanja, o kojima se govori u tim sudskim spisima, počinjena su u Šibensko-kninskoj županiji.

Hoće li Međunarodni kazneni sud u Haagu i osobito glavna tužiteljica biti zadovoljni s poslanim spisima tražiti spise i za više drugih predmeta - to tek treba vidjeti. Ipak se može zaključiti da će iz poslanih spisa glavna tužiteljica steći sliku o angažiranosti hrvatskih sudova u sankcioniranju kaznenih djela počinjenih u Bljesku i Oluji. (Slobodna Dalmacija)

protokol proveo po crvenom tepihu u Elizejsku palaču kao v.d. predsjednika Republike Srpske, izjednačavajući ga prilično sramotno s drugim šefovima država. Tadašnji njemački šef diplomacije Klaus Kinkel gledao mu je u svečanoj dvorani u leđa, kao niži po rang. A optužnice niotkud.

Ugledni međunarodni posrednici, čiji su memoari poslije postali svojevrsne "biblije" Haaškoga suda za razumijevanje rata u Bosni, imali su ga tako često nadohvat ruke. Nije Krajišnik s lordom Owenom samo mjerio postotke teritorija po Bosni, zajedno s Izetbegovićem i Tuđmanom ucrtavao granice entiteta. A to se danas pred Haaškim sudom zove etničko čišćenje, odnosno riječ je o obliku zločina protiv čovječnosti ili čak o genocidu.

Krajišnik je bio i dosta blizak s lordom Owenom. Po neukusu je ostalo upamćeno njihovo ugodno mirovno časnikanje iz 1994. godine u jednom restoranu u Zvorniku, s pogledom na Drinu. U društvu su još bili i Karadžić i Stoltenberg. Na tom je području prema optužnicama Haaškoga suda paradržava u čijem je najužem vodstvu bio Krajišnik počinila genocid. Owen je u memoarima opisao Krajišnika kao vrlo gostoljubivu osobu, istinskog borca protiv komunizma i zagovornika privatnog poduzetništva. Široj je javnosti nepoznato da je tek na nagovor redaktora izbacio iz rukopisa jači hvalospjev Krajišniku. Već tada počinjena su sva ona djela za koja tužitelj danas tereti Krajišnika - otvoreni su i pod međunarodnim pritiskom zatvoreni logori za nesrbe, obavljeno je etničko čišćenje, gađani su civilni ciljevi...

I sve su to znali i mirovni pregovarači, i čuveni Owen koji je pokazivao iznimno razumijevanje za Krajišnika i njegovu politiku, i tadašnji tužitelj Goldstone, i njegova nasljednica Arbour. Ali, Krajišnik se jednostavno nije uklapao u shemu optuživanja. Danas, kada se napokon uklopio u shemu, njegov put u Haag izaziva drukčije asocijacije no

Nastavak na idućoj strani

Događaji zajednice

Maškare Hrvatskog zavičajnog društva Kordun

Prošli mjesec, točnije u subotu 29. ožujka, u dvorani župe Hrvatskih mučenika, Hrvatsko zavičajno društvo Kordun održalo je svoju, sada već tradicionalnu zabavu, "Maškare". Kako sam taj dan bila pozvana na drugo mjesto, samo sam kratko navratila među kordunaše tog dana, a jučer sam tek malo razgovarala s nekima o ovoj večeri, pa poslušajte kako je bilo kordunašima, njihovim domaćim gostima, kao i onima koji su došli čak iz Australije, Njemačke, USA i Hrvatske na ovu večer veselja i smijeha.

Gosp. Franjo Gašić, gostoljubivi domaćin, sve je dočekivao s rakijom

Kad sam ušla na kratko u dvoranu primijetila sam da je dvorana puna. Poslikala sam par slika, porazgovarala s ljudima, pojela jednu odličnu "masnicu" (nešto kao štrudla od sira, samo malo deblje tijesto, upravo izvrsno) i onda otišla! Ipak uspjela sam vidjeti ljubezne domaćine na vratima, posebno gosp. Franju Gašića (koji me je par puta zapitao ne bih li ja malo rakije), koji su s osmijehom i dobrom rakijom pozdravljali drage goste na vratima. Dvorana je bila dosta bučna, jer ljudi su bili zadovoljni i veselili su se ovim maškarama. Djeca su trčala dvoranom, ljudi međusobno razgovarali - očito je bilo da je ova večer bila željno očekivana.

Pogledala sam malo u kuhinju, no sve jelo je bilo još prekruto. Jučer mi je rečeno da su kuharice servirale ražnjiće, kupus sa suhim mesom, razne sitne kolače, i kako već reko, domaću "masnicu". Moj prijatelj, koji mi je malo predstavio ovu večer rekao mi je da su gosti zaista bili zadovoljni hranom - i količinom i kvalitetom.

Imala sam malo vremena i vidjeti tombolu, koja je bila više nego bogata. Neke od stvari koje su članovi poklonili za tom-

Marljivi radnici kraj bogate tombole: Mile Paulić, Bara krunic, Bara Obranović, Jelena Pleš, Mile Pleš (s lijeva na desno)

bolu, prodane su kasnije na licitaciji, tako da je recimo lutka u hrvatskoj narodnoj nošnji (dar gosp. Mile Paulića) otišla za \$150.00, kao i ručno vezeni jastuk, dar gosp. Grašića.

Jasno, hit večeri bile su maškare, kojih je bilo sedam parova. Nažalost, za sada još nemamo slika maškara, no i to će doći, a za sada vam možemo reportirati da je bilo svega: i smiješnih, i narodnih, i tužnih i čudnih maski - svega pomalo za svaki ukus. Smijeha najviše! Jer, gosti su uživali u svakoj maski i svakome tko je dao svoj ulog maskirajući se za ovu priliku, čestitamo i zahvaljujemo.

Ovo društvo, kako već znate, brine se za potrebe svog kraja, Korduna. Sav prihod s ove večere, koji je bio oko \$ 3,000 namijenjen je za popravak crkve "Sv. Duha" u Hrvatskom Blagaju. U ovo doba kad smo nekako umorni od svega, velika je stvar skupiti toliko novaca, pa čestitke svakako idu svim funkcionerima i članovima Hrvatskog zavičajnog društva Kordun na dobrom radu i dobro organiziranoj večeri "Maškare". Od uredništva HRVATSKE ISKRE - hvala na gostoljubivosti. (VK)

Rižin tanjur

Ove nedjelje 2. travnja, župa Naše Gospe Kraljice Hrvata organizirala je korizmeni, karitativni ručak "Rižin tanjur" za potrebe napuštene djece. Hrana (malo mesa sa saftom, riža, salata - vrlo ukusan ručak) bila je servirana nakon obadviije sv. Mise.

Nastavak na idućoj strani

Veselo društvo za Rižinim tanjurom: Magdalena, Jakob i Darinka Šmintich

OSAM I POL DESETLJEĆA "MAČKA POD ŠLJEMOM"

Prozaik Joža Horvat, rođen u međimurskoj Kotoribi 10. 03. 1915. godine, večeras će osamdeset i peti rođendan proslaviti sa svojim Međimurcima u čakovečkom Centru za kulturu. Osim razgovora s Vinkom Lisjakom, publika će vidjeti i famozni film "Ciguli miguli" redatelja Branka Marjanovića, nastao po istoimenom Horvatu romanu. Riječ je o filmu koji je za socijalizma dugo bio u "bunkeru" - na publiku je čekao čak trideset i sedam godina!? Joža Horvat bio je ratnik u dva, po Hrvatsku sudbonosna, rata 20. st. Najprije u Drugom svjetskom, na strani partizana, potom u Domovinskom, na banovinskoj fronti, u obrani mlade države Hrvatske. Književno djeluje još od 1938. godine. Premda uvjereni ljevičar, najviše je problema imao baš s ljevičarima. Mnogi su ga prijatelji i drugovi ranih pedesetih otpuživali zbog "izrugivanja socijalističkih principa". Okivanje spomenika Ciguliju miguliju neke je podsjetilo na micanje spomenika bana Jelačića sa središnjega zagrebačkog trga, zbog djela "Srpski ključ" Horvat je dobio i ukor od partijskih organa Društva književnika Hrvatske.

Tema za sebe je odnos Krleža - Horvat. Upoznali su se kada je Horvat kao gimnazijalac donio uglednom piscu rukopis romana "Sedmi be" u "Esplanadu". Na Kongresu kulturnih radnika u Topuskom baš je Horvat postavio pitanje Krležina nedolaska u partizane, nazvavši to izdajom. Nakon partizanske pobjede, Horvat je dodijeljen Krleži da mu bude "pri ruci", prati ga na primanja, organizira i sastanak Krleže i Radovana Zogovića u "Naprijedu" te Krleže i Vladimira Nazora u Nazorovoj vili. S Krležom i Vjekoslavom Kalebom bio je i jedan od prva tri urednika "Republike"...

Veliku popularnost stekao je Horvatom "Mačak pod šljemom", kasnije i snimljen za Televiziju Zagreb. Horvat je radio i prvi poslijeratni film snimljen u Hrvatskoj "Zastave"... Zbog nesporednosti s partijskim kulturnjaciima, najprije odlazi na stipendiju u Pariz, a potom do mora, do Malog Lošinja gdje se "zarazio" jedrenjem. Njegovi su putopisi o jedrenju Jadranom i oplovljavanju svijeta antologijski. Horvatu je najljepše mjesto na Jadranu - brod. Želi sastaviti antologiju pjesama o moru, s Jurjom Kaštelanom radi na knjizi o jadranskim svjetionicima. Zahvaljujući Đurđi Mačković, taj rođeni kontinentalac i sudbinski momar i posljednjih je godina aktivni sudionik književnog života. Njegovu "Molitvu prije plovidbe" objavljenu u Mozaik knjizi popratile su laskave ocjene stručne kritike i oduševljenje publike, a Joža Horvat piše i dalje. (Večernji list, 28. 03. 2000.)

OPUS ZA HRVATSKU BALETNU POVIJEST

Baletna legenda Pia Mlakar umrla je 24. 03. u Ljubljani u 93. godini života - priopćeno je iz Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu. Pia Mlakar - balerina koja je u svome izrazu sintetizirala klasiku, romantiku i moderni ekspresionizam - jedna je od onih koji su utemeljili i oblikovali baletnu scenu na našim prostorima i čiji je opus od posebnoga značenja za hrvatsku baletnu povijest. Rođena 1908. u Hamburgu pod imenom Marie Louise Scholz, završila je plesni studij na Koreografskom institutu R. von Labana u Berlinu. S Pinom Mlakarom, uz kojega je od udaje na Rabu 1929. godine više od sedam desetljeća dijelila i profesionalnu umjetničku karijeru, praizvodi 1935. u Zurichu Lhotkin "Đavo u selu". Samo dvije godine kasnije taj isti balet označio je početak njihove suradnje sa zagrebačkim

HNK-om. Karakterističan scenski rukopis Mlakarovih učinio je "Đavla" zaštitnim znakom Zagrebačkog baleta i jednim od temelja naše nacionalne baštine, koji na sceni HNK-a Zagreb traje gotovo neprekidno više od 60 godina.

Umjetnički, koreografski, plesачki, autorski i pedagoški par Mlakar, koji je gostovao na pozornicama širom Europe, na zagrebačkoj je sceni postavio još dva Lhotkina baleta: "Luk" (1940.) i "Baladu o jednoj srednjovjekovnoj ljubavi" (1951.), a Zagrebački je balet u njihovoj koreografiji i režiji izveo još i Prokofjevlevu "Pepeljugu" (1960.), Brkanovićevu "Helote" (1963.) te "Legendu o Josipu" po Straussu (1964.). (Večernji list)

PAKAO KRIŽNOG PUTA

Jedan život od Bleiburga do danas, naziv je knjige Tomislava Obrdalja, što su je u Pinakoteci Gospe od Zdravlja uz autora predstavili splitskoj publici profesori Josip Dominis i Mirko Maduna. - Knjiga je vrijedan doprinos u osvjetljavanju tragične povijesti Hrvata, ali i poziv svima koji su preživjeli Bleiburg da zabilježe svoja sjećanja dok ih pamćenje još služi.

Potrebno je pisati o tim danima i zbog utvrđivanja istine, jer smo svjedoci kako se istina teško probija za što je dovoljno prisjetiti se događanja oko snimanja i prikazivanja filma "Četverored", ustvrdio je prof. Dominis, govoreći o knjizi koja opisuje tragediju jedne generacije od Drugoga svjetskog rata do danas. - Kako se osjeća čovjek kojeg vode na streljanje i koji je pred streljačkim zidom već krvav od streljanih? Kako se osjeća čovjek u smrtnoj čeliji? Pitanja su na koja sam pokušao odgovoriti u svojoj knjizi, kazao je autor, koji je 1945. godine imao tek 20 godina. Dvije godine prije partizani su mu ubili oca, a na Bleiburgu je izgubio dva brata. Duševna bol strašnija je od ožiljaka od žice, slomljenih rebara, napukle vilice i slomljenih zubi, a baš tu psihičku bol i stradanje opisao je preživjeli autor ove knjige, podsjetio je prof. Maduna. (HIC, 30. 03.)

ARHEOLOŠKI NALAZI U MEDULINU

Lokalitet Burle u Medulinu pravi je Eldorado za arheologe, rekla je jučer na konferenciji za novinare voditeljica arheoloških iskopavanja Kristina Džin. - Premda je svojedobno georadar dao podatke da se na tom području nesto nalazi, nismo očekivali tako bogato nalazište - objasnila je i rekla da je do jučer na nalazištu velikom oko 1700 četvornih metara pronađeno 108 grobnih mjesta. Riječ je o grobovima koji svjedoče o tradicijama ukopa iz razdoblja od 1. do 6. stoljeća poslije Krista. Pronađeni su grobovi paljevinskog ukopa iz razdoblja od 1. do 2. stoljeća, te kosturni grobovi (2. - 6. stoljeće). Preostalo je nekoliko zidanih grobnica, a u jednoj od njih pronađen je i prvi olovni sarkofag u Istri iz tog razdoblja. Buduci da je do sad istraženo 40 grobova, tko zna što se još krije u više od 60 preostalih grobova? Uz razne ukrase, nakite i novčiće, groblje je kroz stoljeća sačuvalo potpuno očuvani brončani pečat koji je pripadao voditeljici nekog imanja. Pronađene su i boce, kozmetički pribor, brončane fibule (kopče), tri tipa zlatnih naušnica, ogrlice i narukvice od staklene paste, uljanice, a gotovo je u svakom grobu bio novčić.

Nakon proslotjednog otkrića jantarnog prstena, prekjučer je pronađena i jantarna ogrlica. Djelatnici muzeja očistili su i dio pojasne garniture od bronce s ukrasima od emajla, a u laboratoriju Arheološkog muzeja Istre u Puli još se obrađuje poludragi kamen za koji neki drže da bi mogao biti i smaragd. Inače, nalazi dragog kamenja iz tog doba su rijetkost. Ovi gotovo spektakularni nalazi, a istraživanja će se nastaviti i dalje, bit će predstavljeni na međunarodnom savjetovanju "Grad mrtvih kraj grada živih" koje će se održati potkraj studenog u Središtu za arheološka istraživanja Brijuni - Medulin. (HIC, 31. 03.)

Ljubica Štefan:

Postoje li uopće Hrvati - prognanici

Sadako Ogata, Visoka povjerenica UN za izbjeglice, kako joj glasi titula u prijevodu s engleskog, opet nas je sredinom ožujka 2000. udostojila posjetom. Primljena kao i uvijek s najdubljim strahopoštovanjem, naišla je i ovaj put od strane hrvatskih vlasti na potpuno priznanje točnosti svih njezinih zapažanja, kao i zahtjeva o problemu, za koji je - koliko li ono već godina? - debelo plaćena od međunarodne zajednice kao "univerzalni" stručnjak za Hrvatsku, i Bosnu i Hercegovinu, i Kosovo, i Kambodu, i Ruandu, za cijeli svijet.

Doletjevši i sada tko zna s kojeg kraja zemaljske kugle samo na dva dana k nama, pogledavši samo letimično ono (uvijek isto) što je u nas zanima, uvažena povjerenica odmah je meritorno presudila kakvo je stanje u pogledu izbjeglica (!) u nas. Zadovoljna onim što je više čula nego vidjela, ona je - obavještava nas naš "neovisni" tisak - bila "najviše impresionirana odlučnošću predsjednika Mesića da se u Hrvatsku vrati svatko tko to želi i da bi se svima koji to žele trebao omogućiti povratak u BiH". Tko, dakle, kako i kamo bi mogao u Bosnu, nisu nam rekli ni predsjednik ni njegova naredbodavka.

Mala Japanka je prvo posjetila zapadnu Slavoniju, no nismo saznali je li išla tamo sama, je li je netko od predstavnika naših vlasti tamo uputio i vodio, kao ni koja su to mjesta u RH, navedena samo ukupnim imenom "zapadna Slavonija". Ostala je i tajna s kime je tamo razgovarala. Poslije jednodnevnog boravka na tom dijelu teritorija ove države, Sadako se vratila u Zagreb, porazgovarala s predsjednikom Stipom Mesićem, zamjenikom premijera Goranom Granićem, ministrom vanjskih poslova Toninom Piculom i ministrom javnih radova i obnove Radomirom Čačićem, pa je, oduševljena onim što je od njih čula, sažela u jednu rečenicu ono, što će, vjerojatno, biti glavno u njezinom izvješću UN- "Došla sam u Hrvatsku s očekivanjima (čega li to?), a odlazim ohrabrena odlučnošću nove hrvatske vlade i predsjednika da osiguraju povratak izbjeglica i pratit ćemo kako se ta politika primjenjuje u praksi".

Izbjeglice? Ti Mesićevi, Piculini, Ogatini izbjeglice su, znamo, samo Srbi, koji su poslije munjevit hrvatske oslobodilačke Oluje, krenuli, ne bas čiste savjesti, u dugim kolonama put majčice Srbije. Nisu oni bježali samo s najlon vrećicama kao prije Hrvati pred njima i njihovim kamama, nego su mirno, ničim ugroženi, samovoljno odlazili u pretrpanim automobilima, kamionima, traktorima sa svojim stvarima, ali i onima pokradenim iz hrvatskih kuća i imanja. A predvodio ih je, zabilježile su TV kamere, jedan od naših velikih "prijatelja", "traktorist" Peter, prethodnik ovog sadašnjeg Willyja od Zrinjevca. Čuvao ih je on, razumije se, od "krvoločnih" Hrvata, koji su čak prepoznavali u tim kolonama "komšije" kako odnose njihove pokradene stvari i automobile. A čuvao ih je i od "krvoločnih" hrvatskih vojnika, koji su im cijelim putem (snimile su TV kamere!) dijelili napitke, sendviče i sl.

Tko je od hrvatskih vlasti svih ovih godina ikad odlučno zatražio od međunarodne javnosti, UN, UNHCR, OEES, pa i same Sadako Ogate i svih drugih vani (i naših Juda ovdje) da rabe točne izraze kad se radi o ovlastima Visoke povjerenice, točnije da izraz "izbjeglice" (engleski refugees) prevedu na stvarnu situaciju kad se radi o Hrvatskoj. I engleski jezik ima dosta izraza za naše riječi "izbjeglice" i - potpuno različiti - naziv "prognanici". Je li naša diplomacija glasno i odlučno objavila da u ovoj nesretnoj zemlji Hrvatskoj postoje Hrvati prognanici (ne izbjeglice!) u svojoj domovini, a koje su agresorske srbo-jugo-komunističke oružane horde prognale u druge krajeve države (neokupirane dijelove)?

Osim spomenutih TV snimaka odlaska "izbjeglica" Srba poslije Oluje, postoje, i oni dokumentami TV snimci inozemnih postaja, koje su zabilježile (ni ne sluteći što rade) ulazak četnika u razrušeni Vukovar koji urlaju - "Slobodane, donesi salate, biće mesa, klačemo Hrvate." Pa onda, opet inozemni dokumentarac od kojega se ljudi ježe, kolona izmučenih civila Vukovaraca, s vrećicama u rukama, a gone ih tenkovi "JNA". To su prognanici, ne izbjeglice. Zašto ne vičemo na sav glas da ti ljudi - slučaj je-

dinstveni vjerojatno u svijetu - ti Hrvati - prognanici u Hrvatskoj, ni poslije 9 godina, u svojoj sada reintegriranoj, domovini, još ne mogu svojim kućama iz kojih su onako prognani, a o kojima gđa Ogata, čini se, ne zna.

Jer, hrvatske je vlasti, valjda nisu upoznale da oni postoje kao ljudi, kao problem koji bi ona morala riješiti. Neka joj Picula, ili Žužul i Šimonović u SAD objasne na engleskom da to nisu "izbjeglice" o kojima se ona brine.

Nekoliko dana po odlasku cijenjene Ogata, predsjednik Zajednice prognanika i povratnika Hrvatske Josip Kompanović izjavio je u povodu prosvjedne blokade autoceste Zagreb-Lipovac kod Velike Kopanice, da su prognaničke udruge istočne Slavonije htjele upozoriti hrvatsku javnost i zastupnike Hrvatskoga državnog sabora na ono što se stalno gura pod tepih, "Još se trećina prognanika ne može vratiti kućama, jer one nisu obnovljene". Jer, madame Ogata i UN traže pod hitno obnovu kuća za Srbe, za njih šesnaestak tisuća (za sada!), koji se žele vratiti ovamo, u "ustašku" Hrvatsku, dobivajući domovnice, putovnice, iskaznice, stanarsko pravo još iz 1991, mirovine, posao, zdravstveno itd. Toliki od njih pobjegli su 1995. iz Hrvatske ruku krvavih do lakata. No, još bivša hrvatska vlast (o bijede našel!) izbrisala je njihova imena iz popisa ratnih zločinaca, ostalo ih je samo 25 (dvadeset pet), pa zašto da se ne vrate, jer majčica Srbija nije baš ugodno mjesto za život.

I Mesić "brka" (iz neznanja?) izraze prognanici i izbjeglice, točnije izbjegava izraz prognanici, pa nemuštim jezikom kaže gdi Ogati, "Hrvatska mora osigurati svim građanima povratak u Hrvatsku, u sigurnost". Pa dodaje, "Osim smještaja ljudima treba osigurati i posao, što znači da je riječ o vrlo kompleksnom pitanju". Hoće li on i njegova vlast vratiti iz Hrvatske u Hrvatsku - također u sigurnost - i onih 25 tisuća prognanika, među njima još 18 tisuća Vukovaraca, koji raštrkani u 500 mjesta u ovoj zemlji već devet godina žive u prognaničkim naseljima (je li ih on posjetio?) ili cijele obitelji u jednoj hotelskoj sobi, odakle ih tjeraju (smetaju turizmu) i povremeno im isključuju vodu, struju, grijanje, ostavljaju bez obroka hrane? A posao? Pa već je od njegova ustoličenja izbačeno na ulicu nekoliko desetina tisuća zaposlenih u Hrvatskoj. Je li to zato da bi se osigurao posao za "izbjeglice" (čitaj Srbe), koji već nasrću ovamo?

Poznati nam Robert Robinson postao je čak šef ureda UNHCR-a u Hrvatskoj. Od njega saznasmo, "Zajedno s hrvatskom vladom razradio sam niz konkretnih projekata (!) vezanih uz problem izbjeglica (čitaj opet Srba!), koji su već izrazili želju da se vrate, a na Financijskoj konferenciji Pakta o stabilnosti, u ožujku u Bruxellesu (blago nama!) pozvat će države da financiranjem tih projekata pridonesu stabilnosti (?) u regiji". Sve se sređuje jer, "Tonino Picula i Sadako Ogata potpisali su 17. ožujka Ugovor o suradnji između Vlade RH i Visokog povjerenstva za izbjeglice. Tim se Ugovorom utvrđuje status, uvjeti i način rada na koji će ured UNHCR-a djelovati u Hrvatskoj, te pružati međunarodnu i humanitarnu pomoć izbjeglicama (!)".

Mesić, Račan i Tomčić napuštaju svoje stanove i sele se u rezidencije! Hoće li u te njihove velike, komforne, dosadašnje stanove ući barem neke od najugroženijih hrvatskih prognaničkih obitelji? Je li pogriješio Radovan Pavić rekavši u jednom članku u "Hrvatskom slovu" da mi nismo banana-republika, nego tek kora od banane?

Zrcalo

Nastavak sa prošle strane

što bi bilo da je optužen i uhićen prije pet godina. Ta she-matizirana pravda, naime, ne ulijeva baš povjerenje. Ili - da .su kojim slučajem uhitili Karadžića, bi li Krajišnik bio manje zločinac? Dovoljno mali da se i danas mirno šeta po Palama? (Večernji list)

Gospodarstvo

ZAVRŠENA FINACIJSKA KONFERENCIJA PAKTA O STABILNOSTI

Picula: Hrvatskoj najmanje 134 milijuna eura

Prihvaćeno je svih šest hrvatskih projekata, a dobro je primljena i Jadransko-jonska autocesta

- "Demokracija se isplati", zaključio je hrvatski ministar vanjskih poslova Tonino Picula na svršetku Financijske konferencije Pakta o stabilnosti. "Konferencija je polučila uspjeh iznad očekivanja - 2,47 prihvaćeno je, a to je - najmanje 134 milijuna eura, iako je izvjesno", potvrdio je Picula, "da će iznos narastati. Nakon svega ovoga imamo pravo na optimizam", rekao je hrvatski ministar. "Projekt Jadransko-jonske autoceste također je vrlo dobro primljen i inicijativa je uistinu zainteresirala sudionike skupa. O tome će biti mnogo više riječi u vrlo skoroj budućnosti", zaključio je Picula.

- Sada moramo što hitnije prijeći na gradilišta, a što se moga ureda tiče, slijedi brza tranzicija od osmišljavanja projekata prema praćenju njihova provođenja - rekao je Bodo Hombach, koordinator Pakta. On je u duljem radnom dogovoru s druga dva glavna "igrača" projekta - povjerenikom za vanjske poslove Komisije Chrisom Pattenom i izaslanikom EU-a Javierom Solanom - stavio na papir prve daljnje zajedničke poteze, a jedan od načina koordinacije - procesa na kojemu Hombach nastavlja inzistirati - jest da će se trojka sastajati svaka tri tjedna kako bi ubrzala posao.

Obećavanje sredstava nadmašilo je očekivanja. Hombach ističe da je planirani iznos od 1,54 milijarde eura nadmašen uskakanjem u igru "atraktivnih projekata" demokratizacije, liberalizacije i izgradnje građanskog društva, poticanja slobodnih medija te projekata koji povezuju više različitih aspekata Pakta o stabilnosti, poput povratka izbjeglica. Konačan iznos kojim je Hombach mogao provizorno zaključiti dvodnevni posao jest - 1,8 milijardi eura. Hrvatska je, prema njemu, "prošla mnogo bolje nego u prvim prijedlozima, čak i malo više od prosjeka", uglavnom zbog naglih promjena koje su napokon dale polet cijeloj regiji.

Picula i suradnici održali su niz intenzivnih sastanaka na margini skupa, gdje su dogovarane i neke druge teme. Europska investicijska banka do ljeta će otvoriti svoj ured u Zagrebu, što za Hrvatsku znači otvaranje pristupa sredstvima za povoljno financiranje prometnica čak prije ustanovljavanja bilateralnih odnosa s EU-om. Pripremljen je teren za travanjki sastanak savjetodavne radne skupine za pripreme Hrvatske za pregovore s EU-om. (Bruxelles, Večernji list)

FINACIJSKA KRIZA TRESE DRŽAVNU IZVJEŠTAJNU NOVINSKU AGENCIJU

Hina otpušta inozemne dopisnike i honorarce

***Ne pomogne li prvi korak štednje, slijedi kresanje plaća zaposlenicima, a ako ni to ne pokaže rezultate, ostaje nam samo staviti ključ u bravu, ističe izvršni direktor Hine Branko Hebrang.**

Državna novinska agencija Hina mogla bi uskoro ostati bez cjelokupne dopisničke mreže iz inozemstva, a sigurno će i broj domaćih honorarnih suradnika biti skresan. Hina se većinom

financira iz državnog proračuna, koji je ove godine smanjen, pa se to odrazilo i na tu novinsku agenciju - 2000. godine iz državne blagajne za Hinu će se izdvojiti 15,6 milijuna kuna, odnosno 20-ak posto manje nego lani.

- Ne mogu sa stopostotnom sigurnošću reći u kojoj mjeri će biti smanjen broj inozemnih dopisnika i honoraraca, ali to je neizbježan prvi korak štednje - kazao nam je izvršni direktor Hine Branko Hebrang.

U Hininoj inozemnoj dopisničkoj mreži ukupno je 25 novinara - sedam profesionalaca i 18 honorarnih dopisnika. Ukupno je u agenciji zaposleno 128 radnika, te stotinjak vanjskih, odnosno honorarnih suradnika. Upravo s honorarcima je teška situacija, objašnjava Hebrang, jer se na mjesec za honorare Hininih suradnika izdvaja oko 350.000 kuna, a u novom proračunu za tu je svrhu namijenjeno 550.000 kuna za cijelu godinu!

Poboljšanju financijske situacije, tvrdi Hebrang, ne mogu pomoći ni Hinini prihodi od korisnika njihovih usluga. Uz "Večernji list", objašnjava izvršni direktor Hine, samo je još nekoliko redovitih platitela koji se koriste Hininim vijestima.

Hebrang ipak misli da štednja neće utjecati na kvalitetu Hinina rada, jer bi poslove od honoraraca trebali preuzeti stalno zaposleni. Što se tiče pokrivanja bilateralnih posjeta hrvatskih čelnika inozemstvu, Hebrang misli da za to u stvari i ne postoji interes jer Vlada u proračunu nije predviđjela novac za dopisnike.

- Nismo imali nikakvih kontakata s Vladom, kao našim vlasnikom, jer vjerojatno nismo još došli na red - dodaje Hebrang. Međutim, problem je i što se Hina, kao i svi proračunski korisnici, u prvom tromjesečju financirala iz privremenog proračuna. Taj je privremeni proračun raden temeljem lanskoga, pa je veći nego za ostala tri tromjesečja 2000. godine. Stoga će možda biti potrebno uvesti i daljnje mjere štednje. Neizbježan sljedeći korak u tom smjeru je, tvrdi Hebrang, rezanje plaća stalno zaposlenima.

- Ako se loša financijska situacija nakon tog eventualnog poteza nastavi pogoršavati, ostaje nam samo treći korak - ključ u bravu! - ističe Hebrang. (Večernji list)

Rovinjska marina bez nautičkih karata

Rovinjska ACI marina sigurno je jedna od najfrekventnijih na našoj obali. Čak i izvan sezone nju posjećuju brojni nautičari iz susjedne Italije, Slovenije, i Austrije. Tako je bilo i proteklog vikenda, kad je stigla grupa austrijskih nautičara, koja se željela uputiti na krstarenje prema jugu, ali im se ispriječila jedna sitnica - nigdje u Rovinju, pa čak ni u marini i Turističkoj zajednici, nisu mogli pronaći nautičke karte Jadrana. Pokušao im je pomoći i prodavač suvenira kod tržnice Mehmedalija Miročanac, zovući hotele, policiju, pa čak i pulsku marinu, ali uzalud. Austrijski su nautičari morali odustati od krstarenja i vratiti se kući. (Večernji list)

VTC Vancouver Telephone Company
Telefonirajte po najnižim cijenama do sada!
No monthly fees!

Croatia 44[¢] per min
Bosnia & Hercegovina 44[¢]
Germany 14[¢] - Italy 16[¢] - Austria 18[¢]
Australia 14[¢], Philippines 37[¢]

Niske cijene i za ostale zemlje!
Finka Pralas, Tel: (toll free) 1(877) 540-9821
***Govorimo hrvatski Fax: 1-877- 540-9823**

Sad malo znate o povijesti grada. No mene interesira i ona druga strana: život, kako se je živjelo u starinsko doba, kako je danas. Kaže mi gosp. Paulić, koji je duhom, iako ne tijelom, stalno u svom gradu pjesmama, koje piše, glazbom koju komponira, slikama, mišlju: "Lijepo je živjeti u Cetingradu! Kad smo bili djeca život nije bio lagan, no djeca nadu zadovoljstvo u svemu. Čuvali smo blago, a kad smo malo porasli pjevali smo narodne pjesme, plesali u kolima." (Posebno se sjeća kola "okolo", koji je dipac) I djeca i stariji nosili su narodne nošnje. Posebno se sjeća sprovoda svoje bake, kad je ona pokopana u bijeloj narodnoj nošnji, a svi koji su je došli ispratiti, bili su u nošnjama. Muškarci u bijelim gaćama i košulji, s kapom sličnoj liškoj, crni prsluk, koji se zove "ječerna". Žene sve u bijelini, osim što na glavi imaju crvenu maramu, kaže mi gđa. Paulić.

Jasno, ja uvijek pitam za hranu, pa su mi domaćini spominjali izvršno kiselo mlijeko, palentu, grah sa suhim mesom, pečenu, i "masnicu", pa onda omjaču (sa orasima). Što tamo pije-te?, pitam ja, pa mi prijazni domaćin odmah nudi rakiju šljivovicu, ili komovicu i, jasno, vino - sve iz svog kraja!

Gosp. Mile Paulić, moj vodič Cetingradom

Kako su djeca, uz čuvanje blaga, provodila ljeta, pitam ja njih? Tamo kod Cetingrada ima dosta potoka, a nedaleko je i Korana, pa smo se kupali, i hladili od jakog sunca pod krošnjama vrba, i "jošića". Nažalost, ne znam koje je vrste to drvo, no govore mi da se od kore tog drveta farbalo odijelo na nekakvu smeđkastu boju.

I negdje pri kraju ovog za mene poučnog rada (jer što više radim u ovom novinarskom polju, čini mi se da sve manje znam), ne mogu, a da ne spomenem, još jednom, gosp. Milu Paulića, oca petero djece, čovjeka koji je sve dao svom kraju. U jednom trenu pokazao mi je svoju "glazbenu" sobu i zapjevao jednu od svojih pjesama "Primi pozdrav grade" - pjesmu upućenu Cetingradu. Ostala sam upravo očarana snagom te pjesme, ljubavlju tog čovjeka za svoj kraj u kojem on nažalost nema bliže obitelji, jer svi su se rasuli po svijetu. I tu dolazi onaj kraj: što čeka Cetingrad i njegove ljude u budućnosti? Da li isto što do sada? Raseljavanje? Napuštanje doma? Rekli smo, nije lagano živjeti u tom kraju, siromaštvo, mnogo djece i teško je reći kakova ih budućnost čeka, jer historija nas uči da poslije takovih krvavih ratova ljudi iz temelja mijenjaju svoje navike, običaje i ponašanje. Prema tome ništa više neće biti kako je bilo. Ni Cetingrad neće nikad više biti onakav kakav je bio. Dolina koju zatrpavaju ostacima cetingradskih zidina bit će nijemi svjedok nekada u budućnosti o

Hrvatima i njihovoj ustrajnoj borbi za opstanak i velikoj ljubavi za svoje! Dokaz: samo malo porazgovarajte s ljudima iz Hrvatskog zavičajnog društva "Kordun", koliko oni misle i rade za svoj kraj. Za mene je to početak nečeg dobrog, nečeg što bi moglo donijeti dobru budućnost ljudima tog kraja.

Za sam kraj (uz veliko hvala svima koji su pomogli pri pisanju ovog članka, a posebno gosp. Pauliću) ostavljam vam još jedan podatak: da li znate da je Krešimir Baranović napisao operu "Turci idu" (u tri čina), po istoimenoj noveli Augusta Šenoe? Radnja te opere događa se u Cetinu oko 1832. godine. Praizvedba je izvedena u Hrvatskom Narodnom Kazalištu Zagreb krajem prošlog stoljeća.

Valentina

Uskrs Za vaš uskrsni ručak: Pinca

Dalmacija dosljedno za svaki blagdan ima poseban tradicionalni kolač. Uskrs je nezamisliv bez uskrsne pogače - pince, pinice, sirnice. Ta tvrda pogača pripremljena od mnogo jaja simbolično označuje izlazak iz korizmena suzdržavanja i posta, pa se uz pisanice nosi na blagoslov u uskrsnoj košari i poslužuje na svečanom doručku, obično i uz šunku.

PINCA

Materijal: 1 kg brašna, 2 vrećice suhog instant kvasca, 20 dag maslaca, 20 dag šećera, 3 žumanjca, 4 dl mlijeka, korica limuna ili naranče, malo ruma, malo rakije, sol

Za premazivanje: 1 jaje i malo grubo tucanog šećera

Brašno i suhi instant kvasac izmiješajte. Maslac omekšajte, pa ga umiješajte u brašno. Zatim dodajte šećer, žumanjke, vanilin šećer, ribanu koricu od limuna i naranče, rum, rakiju i malo soli, pa dodajući po potrebi mlako mlijeko umijesite čvrsto tijesto. Dobro ga izradite da površina postane glatka, a čvrstoća da mu bude veća od bilo kojeg drugog dizanog tijesta. Ovako izrađeno tijesto ostavite dizati na toplom mjestu dok ne udvostruči volumen. Nakon toga tijesto premijesite i razdijelite ga na 3-4 komada i oblikujte ih u kugle. Svaki komad (kuglu) posebno stavite na namašteni papir, pa ponovo ostavite dizati. Dobro dignutim pincama napravite 3 duboka reza s gornje strane od sredine prema dolje u tri smjera. Premažite ih razmućenim jajem i pospite grubo tucanim šećerom. Pecite u pećnici na 200 C, oko 30-40 minuta. (Hrvatska za stolom, str. 178)

Wine and cheese party, gg. Ivan Picukarić, konzul i Stanko Trtanj

Cetingrad

Cetingrade, rodno mjesto moje, Rascvjetano u najljepše boje, Svaka boja krasi svoje cvijeće, moje srce baš od tebe neće.

Kamen kula od starine stoji, veseli su Kordunaši moji. Tu sam i ja mlađan odrastao, rodno mjesto, sve bih za te dao.

U tuđini ja si život kratim, rodnom kraju želim da se vratim. Cetingrade da mi doć u te, da ponovim svoje stare pute.

Mile Paulić, Mississauga

Namjerno sam počela članak o gradu Cetingradu s ovom pjesmom, koja je tiskana u kordunaškim novinama "Mostovi" Božić, 1981. godine. Imala sam sreću upoznati gosp. Milu Paulića, ugodnog, prijaznog čovjeka, kordunaša - čija je kuća puna Cetingrada: od drvenih tanjura, do slika, čak i nekih koje podsjećaju na njegovo rodno mjesto, no to nisu, pa do onih koje su slikane tamo gdje je ostalo srce Gosp. Paulića.

Kako lijepi posao ja radim! Jučer sam, eto, provela par sati u interesantnom razgovoru s gosp. Paulićem, mnogo čula, mnogo naučila. Kad sam čitala o Cetingradu nikako ga nisam mogla predstaviti, no jučer sam konačno vidjela Cetingrad očima gosp. Paulića i njegove supruge. Svatko od njih govori o tvrdavi, koja dominira i onda odmah spominje crkvu (tamo, na lijevo) koja se opet ističe svojom ljepotom u samom središtu Cetingrada. Kad pročitate povijest Cetingrada, shvatit ćete koliko je to staro i važno hrvatsko mjesto - a kako je ustvari zaboravljeno! Zbog toga i kuće su bile stare, neke čak prignjene zemlji, no mještani Cetingrada obožavaju svoje mjesto i to su pokazali za vrijeme Domo-vinskog rata. Branili su svoj grad do zadnjeg dana, i onda ga morali napustiti, jer četnici su navirali. Pedesetak mještana tog malog mjesta je izgubilo živote, a ostatak građanstva je prebjegao u Bosnu, pa onda u Karlovac. Srpsko stanovništvo, koje je ostalo po srpskim selima do temelja je opljačkalo mjesta oko njih, a posebno Cetingrad, a posebnim razaranjima bili su izloženi kulturni i povijesni spomenici čime su okupatori htjeli izbrisati sve tragove postojanja Hrvata u ovim prostorima i pripremili teren za stvaranje srpske paradržave na hrvatskom teritoriju. Kad su se stanovnici Korduna vratili nakon Oluje, sve je bilo potpuno razrušeno, niti jedna kuća nije ostala stajati. No, danas je Cetingrad prelijepo mjesto, sve su kuće nanovo sagrađene, sreća je u očima Cetingrađana i kordunaša...

Kordun - teško je to i lijepo mjesto za život! Moja mama mi je mnogo puta pričala kako je prije II. svjetskog rata teško bilo živjeti na tom području. Siromaštvo je bilo veliko, djece mnogo. Posebno mi je spominjala zime - snijega toliko da su djeca teško dolazila do škola, ali sva su dolazila, jer kordunaši se ne daju. Eto, toliko sam znala u samom početku o Kordunu, Slunju, Rakovici, Cetingradu, i na tome sam započela razgovor s gosp. Paulićem, koji mi je otkrio onu drugu stranu Cetingrada i Korduna.

Cetingrad se nalazi nedaleko od Slunja, a leži na lijepom i milovidnom brežulju, na kojem se vidno ističe župska crkva, koju možete vidjeti iz velike daljine. Cetingrad je sjedište općine, koja broji oko 9000 stanovnika. Uz crkvu je i osnova škola. Cetingrad je udaljen od Slunja oko 20 km, a od Karlovca oko 50 km. Kraj je rodan, prepun zelenih ravnica, a dobro uspeva pored žitarica i vinova loza (direktor).

U Cetingradu su ostaci tvrđave Cetin, koja je nastala pre-

gradnjama srednjovjekovnog utvrđenoga grada. Krčki knez Ivan dobio je Cetin od kralja Žigmunda, kada je oslobodio kraljicu Mariju (1387). Od 1449. tu je sjedište cetinske grane Frankopana sve do 1542, kada je pripao slunjskoj grani Frankopana. Na saboru u Cetinu je 1527. Ferdinand I. Habsburški izabran za hrvatskog kralja. Godine 1536 - 1809. Cetin se nalazio u više navrata u turskim rukama. Najstariji je dio branič kula Drendula. Grad je temeljito obnovljen 1559. godine. Već 1638. g. lagumom je dignut u zrak, a 1646. razoren. Turci ga obnavljaju 1670., Hercegarsku kulu sagrađio je 1739. Ali paša bosanski, a Drendulu oko XVIII. st. obnovio je Mehmed paša. Kule i zgrade (još 1849. Građena je velika vojarna) opasani su zidinama i poligonalnim bastionama. Od 1866. tvrđava je napuštena i po nalogu krajiške uprave razorena.

Iz nekadašnjeg glasovitog i slavnoga grada Cetina prenio je tadašnji župnik cetinski g. 1820. Nikola Domitrović svoje sjedište u Kekić selo. To je za turskih vremena bio posjed Kekić bega i te godine dobilo je to Kekić selo novo ime Vališ selo po generalu Walischu, koje je 1790. oslobodio stari grad Cetin od Turaka i navodno tu u rekognosciranju poginuo. Kekić-selo, a kasnije Vališ selo bilo je prvobitno lokalna kapelanija stare župe cetinske te je po bilješci jednog dušebrižnika već 1791. podignuo za župu i g. 1802. sagrađena ovdje crkva. No kad Turci g. 1809. ponovno provališe i zauzeše Cetin, popališe dne. 24. travnja iste godine sav okoliš, tu prvu crkvu sa cijelim namještajem, župskim stanom i župskim maticama. Kako pak ovo nije još posve dokazano, to se za pravog osnivača župe smatra spomenuti župnik Nikola Domitrović, a za početak godina 1820. Domitrovićev nasljednik gradi veću crkvu, posvećenu na čast Bl. Djevice Marije u nebo uznesene. Sve do g. 1870 stajala je u starom Cetinu negdašnja župna crkva, a poslije kapela koja je kasnije nažalost napuštena i ostala je samo gomila ruševina.

Cetingrad

Danas je nažalost Cetingrad velika povijesna ruševina, zanemarena i prepuštena vremenu i razaranju svake vrste. No čak i ovako razrušeni Cetingrad ostavlja na svakog posjetitelja snažan utisak. Prostranost grada, njegovi visoki bedemi i kula, unutarnji dio grada s neobično debelim i jakim zidinama, položaj grada u cetingradskoj okolici, bez ikakvog poznavanja povijesti, svjedoče o njegovoj nekadašnjoj veličini, gospodarskom i strateškom značenju.

Kratke interesantne vijesti

KONFERENCIJA ZA NOVINARE MINISTRA VIDOVIĆA

Od 1. svibnja ove godine Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje više neće isplaćivati mirovine osiguranicima iz Bosne i Hercegovine, što je činio osam godina - od 1992., izjavio je ministar rada i socijalne skrbi Davorko Vidović na konferenciji za novinare u Zagrebu.

Na prošlotjednim pregovorima hrvatskog i bosanskohercegovačkog izaslanstva dogovoreno je da svaka država od svibnja preuzme isplatu svojih mirovina, čime će Hrvatska prestati isplaćivati mirovine za oko 21.500 bosanskohercegovačkih osiguranika, te tako mjesečno uštedjeti oko 21 milijun kuna, rekao je ministar Vidović. Pregovori, koji su trajali 23. i 24. ožujka u Zagrebu, nisu, prema Vidovićevim riječima, završeni u duhu potpunog razumijevanja te nije potpisana zajednička izjava, ali je bosanska strana prihvatila preuzeti isplatu. Pritom nije imala nikakvih primjedbi na preuzimanje 15.000 mirovina, a preuzimanje preostalih 6.500 bit će predmet daljnjih pregovora. Naime, o tim će se mirovinama odlučivati pojedinačno budući da je potrebno utvrditi kojemu od tri fonda u BiH pojedini osiguranik pripada.

Isplata mirovina u BiH kasni nekoliko mjeseci te će isplata mirovina za svibanj na red doći tek u kolovozu ove godine. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje u BiH ima obvezu isplate mirovina za 9.573 osiguranika koji su mirovinu ostvarili u Hrvatskoj. (Amac)

NESLUŽBENI REZULTATI IZBORA U BiH-a

10. travnja - Prema prvim nepotpunim i neslužbenim rezultatima općinskih izbora u Livanjskoj općini, od oko 22 tisuće upisanih birača na izbore je izašlo više od 60 posto. Najviše glasova osvojila je HDZ BiH, oko 65 posto, doznaje se u Izbornom povjerenstvu u Livnu.

Na drugome je mjestu, prema osvojenim glasovima, HSS BiH sa 8,7 posto, zatim Savez za cjelovitu i demokratsku BiH sa 8,4 te Socijaldemokratska partija BiH, koja je dobila 7,3 posto glasova. U Lokalnom izbornom povjerenstvu ističu kako su to podaci bez glasova iz inozemstva.

U općini Drvar od 6.615 upisanih birača na glasovanje je izašlo 68,48 posto biračkog tijela. Prema prvim nepotpunim i neslužbenim podacima Lokalnoga izbornog povjerenstva HDZ BiH dobila je 49,93 posto glasova. Na drugome je mjestu SNSD Milorada Dodika s 25 posto. Slijede Zavičajni socijaldemokrati Republike Srpske i BiH (Stranka Drvarčana) s 11,47 posto, Nova hrvatska inicijativa (NHI) s 4,28 te HSP BiH (HSP BiH) s 3,86 posto glasova.

Na izbore u općini Glamoč od 2.483 upisanih birača izašlo je 40 posto. Prema prvim neslužbenim i nepotpunim podacima Lokalnoga izbornog povjerenstva, HDZ BiH dobila je 55 posto glasova. Slijede Savez za cjelovitu i demokratsku BiH s 25,63 posto, Nova hrvatska inicijativa (NHI) s 4,3 i HSP BiH s 3 posto.

Prema prvim nepotpunim i neslužbenim rezultatima izbora u dijelu općine Kupres, koja je u sastavu Herceg-bosanske županije, odnosno, Federacije BiH, na općinskim je izborima najviše glasova osvojila HDZ BiH sa 72 posto. Slijede HSS BiH s 23 posto te Hrvatska kršćanska demokratska unija BiH s 5 posto glasova. (AMAC)

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 56, 15. IV, 2000

MINISTAR RADOŠ NA RUČKU S NOVINARIMA:

Haaške obrane više se neće plaćati preko MORH-a

Ministar obrane Jozo Radoš sa zamjenikom Zlatkom Garelijćem i suradnicima sastao se jučer s novinarima akreditiranim u MORH-u. Dvadesetak je novinara ministra Radoša doslovno bombardiralo pitanjima unatoč dogovoru da je riječ o neformalnom druženju, a najviše ih je zanimalo plaćanje obrane haaških optuženika iz proračunskih sredstava MORH-a i Vladina poduzeća RH Alana, koja je, kako je ministar Radoš rekao, stajala ukupno oko sedam milijuna dolara. MORH, prema Radoševu mišljenju, više neće plaćati račune za potrebe obrane u Haagu.

Novinare je zanimalo i ministrovu stajalište o SONS-ovom izvješću da će se u MORH-u protiv odgovornih u slučaju "Tot" i "Kameleon" poduzeti vojno-stegovne mjere, no konkretnog odgovora nije bilo. Ministar je okvirno rekao da je u čitavu priču uključen i državni odvjetnik. Odgovarajući diplomatski, Radoš je objasnio i to da je izvješće o poslovanju poduzeća RH Alana te nalaz revizorskih služba vidio, ali nigdje nije rekao da ga je prihvatio. Riječ je o izvješću o poslovanju za 1997., 1998. i 1999. godinu. (Večernji list)

Za vrijeme susreta sa gosp. Ante Beljom

Nagrada Jeleni Brajši

10. travnja - Internacionalna liga humanista, osnovana u Dubrovniku 1974. godine na inicijativu akademika Ivana Supeka, proglasila je ravnateljicu Caritasa Zagrebačke nadbiskupije Jeleni Brajšu humanisticom svijeta, zbog više od 35 godina njezina humanitarnog rada. Zlatna povelja mira i humanizma Jeleni Brajši bit će dodijeljena sutra na svečanosti u zagrebačkom hotelu Panorama.

Rad Internacionalne lige humanista zasniva se na Dubrovačkoj izjavi, prihvaćenoj na kongresu Lige u Philadelphiji 1976. godine, a glavno načelo je zaštita i poštivanje čovjeka i njegove slobode, rekao je na konferenciji za novinare u Zagrebu jedan od utemeljitelja Lige Zdravko Surlan. Sjedište lige je u Sarajevu, a okuplja intelektualce iz 21 zemlje svijeta. Počasni predsjednik Lige, akademik Ivan Supek, ističe kako je njezin osnovni cilj promicanje humanosti i tolerancije, kako bi na ovim prostorima konačno zaživio suživot. Ta ideja zajedništva i ljudske slobode je i moralna obveza radi odupiranja svim oblicima nacinalnog i religioznog fanatizma, rekao je akademik Supek.

Strana 11

Iz naših zajednica

Tragične vijesti iz Argentine

Ovdje u Argentini slučaj smrti mladog (imao je 21 godinu), simpatičnog, skromnog i svima dragog prvorazrednog nogometaša odjeknuo je i na veliko se o njemu govori kako na televiziji tako i u novinama. SVAGDJE I STALNO SE ISTIČE DA JE ON BIO HRVAT, što nije uobičajeno. No to zato, jer je on uvijek s ponosom isticao svoje porijeklo, što mu služi na čast i što ga osjećajno posebno približava svima nama. S time u vezi prevesti ću što o njemu piše u sportskom prilogu rekao bih najboljeg i najozbiljnijeg argentinskog dnevnika "La Nacion".

Naslovna stranica je u potpunosti posvećena Šariću i sastoji se samo od velike njegove slike u boji. Unutra ima pune tri stranice samo o njemu, a prevesti ću ono što mislim da će se svima iz ove naše "virtualne" zajednice posebno svidjeti:

"Sin hrvatskih emigranata, volio je isticati da može samo slučajnosti zahvaliti što je dala da mu sudbina bude roditi se u Argentini." Rodio sam se u ovoj krasnoj zemlji, ali u našoj kući uvijek vlada bol i tuga zahvaljujući Srbima i njihovom ratovanju protiv nas', izjadao se je prije nekoliko mjeseci našem novinaru."

Dakako da i ja, skupa sa svima vama, izražavam svoje saučestće njegovoj obitelji, kojoj može samo služiti na čast što je rodila i odgojila ovakovog čovjeka čiji tragični svršetak svi žalimo.

Prof. Kazimir Katalinić
Buenos Aires, Argentina

U DETROITU PROSLAVLJENA GODIŠNJICA OSNUTKA AMAC-a Deset godina podrške Hrvatskoj

U hotelu Hyatt-Regency u Dearbornu, u srcu domene Henryja Forda u zapadnom predgrađu Detroita, održana je svečana proslava u spomen osnutka prvih američkih i kanadskih odsjeka AMAC-a - Almac Matris Alumni Croaticae - Udruge bivših studenata i prijatelja hrvatskih sveučilišta. Svečanosti je prisustvovao velik broj članova i dužnosnika ogranaka AMAC-a iz SAD i Kanade, kao i mnogi pioniri i pokretači.

Vjekoslav Franetović, voditelj odsjeka za Mid-West, organizator proslave, istakao je "da je AMAC začeo u SAD i Kanadi prije deset godina, prvo na Yaleu, pa u Torontu i zatim na Mid-Westu. Pomogli smo Hrvatskoj koliko god smo mogli. Samo moj ogranak poslao je više od milijun dolara pomoći, a politička i promidžbena pomoć amakovaca nenaplativa je".

Danas, deset godina kasnije, V. Franetović vjeruje da "treba ponovo pokrenuti članstvo, i vratiti se na naše osnovne zadatke - pomoć hrvatskim sveučilištima i širenje istine o hrvatskoj kulturi. U Hrvatskoj je otvorena nova perspektiva i polet za demokraciju a taj je potreban kako bi se u potpunosti izgradila demokracija i Hrvatska se uključila u zapadne strukture gdje pripada". AMAC pri tom može odigrati važnu ulogu "jer njegov se glas daleko čuje".

Sudionici skupa zauzeli su se za promjenu zakonodavstva o zastupljenosti dijasporu u domovini, za strateško ulaganje iseljenih Hrvata i za stvaranje ureda posebnog izaslanika za dijasporu. (Večernji list, DETROIT Vladimir Goss)

KRATKA POSJETA G. ANTE BELJE

7. travnja - Mississauga. Nakon nešto više od tjedan dana odkako je Dražen Budiša došao u posjetu hrvatskoj zajednici u Torontu i Mississaugi, gdje je nastupio u Croatia Restoranu pred nekih 25 sudionika, došao je, u putovanju, iz NYC (New York City-ja) i saborski zastupnik g. Ante Beljo. Iako je događaj najavljivan samo tri dana, organizatori nastupa, Kanadsko-hrvatski kongres uspio je privući preko preko 200 osoba u župnu dvoranu župe Hrvatskih mučenika u Mississaugi, koji su saslušali prikaz gospodina Belje, a potom imali priliku postavljati veliki broj pitanja.

Gospodin Ante Beljo nije trebao posebno predstavljanje od strane predsjednika lokalnog ogranka KHK, gospodina Michael Bukovca, nego se prešlo odmah na riječi samog gosta. Beljo je ironično započeo s prikazom, u kojem je naglasio da je Hrvatska konačno postala "simpatična" zapadnoeuropskim zemljama, te SAD i Kanadi. To "simpatično" izvire od popuštanja na pitanjima dovođenja hrvatskih generala u Den Haag, na promjenama u HTV koje se želi pretvoriti u javno poduzeće, na dovođenje velikog broja (Beljo spominje 16 tisuća, a HTV Dnevnik 8. travnja donosi vijest da se vraća 60 tisuća), srpskih izbjeglica, na potpunom uništenju državotvornih medija; Slova, Zrcala i Narodna, na pojavama kao što su dovođenje američkih savjetnika na razini Vlade, uspostavljanju protektorata u BiH, gdje je tendencija iseljavanja hrvatskog stanovništva uočljiva. Tako je g. zastupnik spomenuo 60 hrvatskih obitelji s 200 školske djece, koje europske institucije iseljavaju u Novi Zeland, Australiju, Arizonu i sjeverne dijelove Kanade.

Hrvatske dnevni, a posebno tjednici u potpunosti su pod kontrolom Soroševe udruge "Open Society" i drugih međunarodnih udruga, te u potpunosti određuju način mišljenja od strane onih koji su odlučili dati glasove oporbi koja je nastupala samo s jednom programskom točkom: srušiti HDZ. Jugonovinari su i tijekom najtežih hrvatskih godina, borbe protiv srpske agresije, nastupali u svijetu i Hrvatskoj s ogromnim antipatijama prema ideji nezavisnosti Hrvatske. Oni su danas oni koji se mogu smatrati pobjednici. Hrvatsko gospodarstvo uglavnom je uništeno od jugodirektora koji su jedini znali poslovanje poduzeća i koji su umjesto angažirani u obrani Domovine, mešetarili, dobivali kredite, prodavali poduzeća, kupovali ih, uništavali proizvodnju i tržišta. Njihovim zajedničkim radom, opstojnost hrvatske države dolazi u pitanje. Mnoge od simbola hrvatske državnosti sadašnja Vlada RH nastoji eliminirati. Tako na primjer svaka ozbiljna država ima predsjedničku gardu, koju je Mesić mak-

Nastavak na idućoj strani

Razgovor s gosp. Ante Beljom u Mississaugi

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 56, 15. IV, 2000

Hrana se blagoslovljena ima blagovati

U svim našim krajevima za Vuzem se spravlja slastice raznolike, specijalitete priređeni sasvim u duhu kuhinje narodske i kolači koji u sebi magičnu (obrednu) moć imaju.

Domaćice se najviše bave ceremonijalnim kolačima, "vuzmenih pogačica", "pletanjača", "kuglofi", jer ti kolači nisu samo za blagovanje, nego se zajedno s drugim propisanim jelima na posvetu nose.

Evo samo nekoliko naziva iz bogatog kajkavskog kulinar-skog kaleidoskopa: "pletanjače", "pereci", "digani kolači" (s makom, orasima, rožikom, grožđicama, pekmezom), "mazanice", "makovnjača", "orehnjača", "jabočnača" (u Virju zvani "jabočnja-ki" sa suhim jabukama koje se u mlijeko umoče da se osoče), "digani kolači" punjeni suhim šljivama ("bestrice"), "vuzmeno srce", "gibanice", "vuzmeni kuglof", "vrtanj" (u obliku potkovi-ce), "zavijača" iz Čučerja, prigorske "tienke gibanice na loparku"...

Dio pripremljene hrane nosio se u Podravini na blagoslov i to ili na veliku subotu (Uskrsnuće) iz podaljih naselja, koja ne imadahu u doba starinsko svoju župu, dok su žitelji bližih naselja nosili svoje "posvetne košarice" na Uskrs. Što se nosilo na posvetu?! Kuhana jaja (toliko komada koliko ima članova družine u kući), malo soli, šunka, bočica rakije i isto vina, "pereci", drobni kolači ("prkači") i "okrugla kvasnica". Sve to se spremilo u košaricu pletenu od bijele rascijepjene šibe u tonu starog zlata (što su pletači postizavali tako što su košarice "žvepljili" - dimili sumpornim dimom). Košarica s ručkom morala se, dakako, prekriti, da u nju svatko ne zabada nos kao i da se hrana ne uprlja prašinom. Za prekrivanje, Podravke su koristile vezenu lanenu "stolančicu" (u Virju je to "stolnička", u Đurđevcu "polčica" i "polka").

Hrana se svetila u subotu (za večernice, šest sati pred večer), ili pak na ranoj misi na Vuzem (6 sati). Obred je tekao ovako: sve prispjele žene odjevene su u "oprave posvetešnje" u kojima se na misu odlazi. One poredaju svoje košare u dva reda dužinom cijele crkve (od vrata do oltara). Ako se posveta obavlja u subotu, odvežu se zvona (- znak da je Isus uskrsnuo!) i onda se oglase velikom zvonjavom, a to je signal da valja izaći u crkveno dvorište i oblikovati procesiju ("prešencija"). Pjevaju se pjesme poput ovih "Isus uskrsnu, Isus uskrsnu doista", "Do nebesa nek se ori". Ispred "prešencije" mladići ili odrasli, stariji muškarci nose "Raspeće", iza raspela za muškarcima ide svećenik, a iza svećenika i ostali.

Na "drugom posvećenju" blagoslivljala se i "vuzmena sveča", sveta voda (koja se koristi za krštenje novorođenčadi) te "sveti jogenj" koji se ispred crkvenog portala založi.

Gđa. Ivanka Naranča pri prodaji svijetla

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 56, 15. IV, 2000

Na Vuzem obrokovalo se u Podravini u većini kuća ovako: za doručak ("ruček", "froštukelj" i "fruštuk" - zajutak) išla su kuhana jaja, vuzmena šunka, naribani hren, i "beli kruh". Za objed ("obed") na stol prvo stiže juha (najvećma kokošja s rezancima ili kašicom). Za "vekše svetke" (Božić, Vuzem, Novo leto) i na podravskim stolovima pojavljivali su se skupocjeni brižno štir-kani i glačani stolnjaci vezani (najčešće prebrani) u narodnom tonu, porcelanske zdjele s juhom kao i skupocjeni tanjuri (kakve gotovo svaka kuća ima u pričuvi, ali ih ne rabi) te, po mogućnosti, sa srebrnim jedaćim priborom. Tako se nekada u Podravini služila hrana samo u najsvečanijim prigodama, ili ako je u kući banuo viđen gost "do kojega si puno drže". Iza juhe služilo se kuhano "mladinsko" meso sa obligatnim umakom od hrena ("tormanov sos"), pečeno meso (pečenka, guska ili pura pečena u pećnici). Uz pečenku pekao se i "krumpir na podravski način" (oguljeni krumpiri rezani po dužini). K tome je išla salata (zeleni, matovilec, cikla, paprika punjena zeljem...) i "tenfani" (gnječeni) krumpir, tako da je izbor priloga bio veći. Od kolača služili su se "štruklji sa sirom", u novije doba i finiji kolači ("prkači").

ŠIBANJE

S prvim proljetnim danima dolazi i Uskrs. Uskrs i vrijeme buđenja prirode, nagovještaj boljeg doba, spasenja i nade. Djeca su se oduvijek veselila Uskrsu kao ni jednom drugom blagdanu. Posebna radost bila su im šarena uskrsnja jaja, svetenje i odlazak u crkvu u novoj odjeći i obući. Nekad su običaji vezani za Uskrs bili bogatiji i raznolikiji, svaki kraj je imao svoje običaje. Od župnika i naše učiteljice sam saznala da su se djeca u ovim našim selima Cvelferije posebno radovala Uskrsu zbog "šibanja".

Već na Cvjetnicu dječaci su odlazili u šumu i po jarcima i šikarama tražili što ljepše, ravnije i duže šibe, obično ljeskove ili dunjine. Donosili bi ih kućama i molili djedove, očeve, susjede da ih što ljepše ukrase. Ukrašavale su se tako da se nožićem skidao dio kore pa se onda šiba držala iznad vatre kako bi oguljeni dio potamnio. Onda se skidao prostali dio kore i šiba je onda imala šare - tamni dio, svjetliji dio. Ponekad bi stariji dječaci donosili cijele snopove šiba pred crkvu i dijelili onima koji ih nemaju. Šibe su mogle biti duge čak i do 2 metra. Djeca su ulazila u crkvu i zauzimala mjesta ispred velikog oltara na najvidljivijem mjestu. Klečeći su čekala kraj molitve i onu rečenicu: "Neka bude malo udaranja i buke". Poslije tih riječi počeli su udarati šibama koliko je tko mogao jače. Crkvom je ječalo. Često se događalo da netko dobije šibom po glavi, ušima, slučajno ili čak namjerno. Djeca su voljela taj običaj. On je simbolizirao tjeranje zla. Nije poznato kada je uveden taj običaj unošenja šiba u crkvu "šibanje", ali se u našim selima održao dosta dugo.

Rad učenice Mirne Kuzmić
OŠ Ivana Meštrovića, Drenovci

USKRS

Cvjetova su krošnje pune i zvončići svuda bijeli, a s njima i janje bijelo proljeću se sad veseli.

S neba sunce blago sjaji, milije ih bez žestine, a pod suncem sve se blista od uskrsne sja bjeline.

Mladen Bjažić

Najprije se na jajetu nacrtaju cvjetići, "ružice", ptice, tulipani, "klinčeci", ljubičice ("fijolice"), ruke za rukoljub, pismena, šarice i znamenja, poruke i magični izričaji kao "ovo je uspomena od sestre", "ovo se jaje od ljubavi daje", "srce moje i tvoje u ljubavi stoje". To se obično izvodi u toplim (življim) bojama (crvenom što se dobije od krep-papira, isto i zelenom iz istoga izvora), vodenim ili voštanim bojicama. Zelenom se rade listići na cvijeću. Kad se nacrtu sve što se kanilo, figurice se i šarice prekriju slojem rastopljenog voska. Kad je i to gotovo, jaja se odlažu u hladnu kupelj s bojom gdje se može do jedan sat. Sada se opet voskom zaliju pojedina mjesta (da se postignu različite nijanse), a onda slijedi završetak (kuhanje). Uzima se oveći lonac (2-3 litre), napuni se vodom do dvije trećine. U otopinu se stavlja malo octa, malo soli i dvije kesice kupovne boje koje su se upotrebljavale za bojenje tkanina, prede i odijela od domaćije.

Kada su jaja iskuhana, hlade se i premažu crnim (bučnim) uljem da dobiju potrebnu briljancu (sjaj). I u mjestu Sveta Marija "pisanice" su se koristile kod takozvanog "sestrenja na

Kuharice iz ženskog društva Hrvatska katolička žena župe Naše Gospe Kraljice Hrvata pri pripremanju "Rižinog tanjura"

Belo nedeljo", ali taj običaj ovdje se nije sačuvao sa svim onim bogatim nijansama, preljevima, dramskim finesama i pučko-teatralnim ceremonijama kao u nekim drugim međimurskim mjestima (Draškovec, Hodošan, Vratišinec).

Nigdje kao u Međimurju, ne plače se i ne pjeva toliko, nigdje kao ovdje nema toliko pjesama o svakom grmečku, ptici, "miloj grlici i golubeku", nigdje toliko napjeva kao ovdje, o zemlji međimurskoj, "lepoj zemlji Horvatskoj".

A kad Međimurec odlazi u tuđinu - tjeran surovim zakonima ekonomske nužde - on će u svome prtljagu ponijeti najmanje tri stvari: "zafrig u čarapi", pola litre "žganice" da ga mirisom podsjeti na rodni dom i voćnjak koji ga okružuje te "komad grunta" pažljivo umotan u bijelu lanenu krp, da ga u svakome trenutku podsjeti na korijene iz kojih je ponikao, na "lepu zemlju Horvatsku" u kojoj ga je majka na svijet donijela.

U Turopolju "pisanicama" nisu pridavali osobito značenje, iako su ih i ovdje šarali. Kokošja jaja najprije se iskuhaju u "lukinju" ("črteni luk turopoljski"). Za to se rabio samo prvi sloj (lukova košuljica). Koliko se spremalo jaja?! Po svakome članu družine bila su obavezna "dva jajca". Cijeli proces tekao je ovako: jaja su se pripremala u košarici. U lonac se stavila hladna voda, narezalo se "lukinja" i odmah su se stavljala jaja (koja su se kuhala na tvrdo da se ne razbiju). Kuhanje traje 20-25 minuta.

Kada su se jaja iskuhala (i poprimila višnjevu boju), išla su se ukrašavati. Za ukrašavanje koristile su se obične školske boje, a posezalo se i za priručnim sredstvima (obična bijela kre- da, glina, "dreveni vuglen"). Gdje bi se jaja namazala suhom slaninom i izglacala čistom bijelom krpom, da zadobiju poseban, tajanstveni sjaj.

Tuckanje s jajima

Išarano "vuzmeno jaje", koje se u većini naselja i krajeva naziva "pisanica" (jer po njemu se "piše") ima široku primjenu i u prigodnim narodnim igrama, koje se održavaju na prvu nedjelju iza Vuzma (u Podravini je to "Bela nedelja", u Međimurju "Pisana"). U pojedinim podravskim mjestima za taj su se dan priređivale za mladež "igre s pisanicama" koje su nazivali "matkanje". Zbog toga se "Bela nedelja" gdje kad naziva "Matkina" (ili "Matkanica"). U Međimurju upriličuje se "sestrenje". I o "sestrenju" i o "matkanju" progovoriti ćemo opširnije nešto kasnije. U Virju plesalo se posebno "vuzmeno kolo" ("Cvetnica", Vuzem poslije podne, Vuzmeni pondeljek).

Da su običaji šaranja "pisanica" stari, upravo drevni običaj kod Hrvata kajkavaca, dokazuje jedan stari zapis iz spomenice slavnog Gradeca i Griča iz 1300. godine. Iz toga spomeničkog zapisa doznajemo da se u Zagrebu još u srednjem vijeku priređivala pučka svečanost pod nazivom "tuckanje s jajima", a održavala se na prvi dan iza Vuzma (ponedjeljak).

Pravila igre bila su ovakva. U krugu, u kojemu je stajao znatizeljen narod, pojavljivala bi se dva po dva igrača. Jedan bi igrač uzeo u ruke "pisanicu" i sakrio je tako da je bila vidljiva samo jednim dijelom (bokom). Drugi sudionik u igri uradio bi isto, a onda bi započeli tuckati jaja jedno o drugo. Kada bi se jednome od njih "pisanica" natukla, morao ju je dati drugome (suigraču koji ga je nadvladao).

Sudionici u toj igri bili su samo muškarci, osobito pak mlađa godišta (neoženjeni "dečki"). "Tuckanje s jajima" bila je glasovita pučka svečanost po kojoj su se brojili dani, a na nju je hrtilo - veli stari poštjeli zapis gradskog magistrata - cijeli grad, i muško i žensko, i svi su s najvećom pažnjom pratili tok igre. Pobjednike su bodrili - što bi drugo - pljeskali im, divili se nji-hovu umijeću i spretnosti. Igra bijaše vrlo popularna u Zagrebu te su i djeca uvježbavala tu vještinu - oponašajući odrasle, prave muškarce, imajući vazdan na umu da će i oni jednog dana pos-tati natjecatelji, kojima će se diviti ne samo njihova ulica, nego i cijeli cjelcati "beli Zagreb grad".

Dokazi o igrama "tuckanja s jajima" (pisanicama) postoje već godine 1300., jer je u "Spomenici" grada Zagreba za tu godinu zapisano da je "Nikola Vetuški, župnik zagrebački i kaš-telan medvedgradski naložio sucima, plemićkim u Zagrebu da se povede istraga o umorstvu nekakvog Gege". To se ubojstvo, kaže stara listina, dogodilo na "dvanaesti dan (petak) poslije svečanosti "tuckanja s jajima".

Bračni par Dorić u smijehu....

Nastavak sa prošle strane

nuo kao nepotrebnu. Državni mali zrakoplovi za prijevoz Predsjednika i članove Vlade dati su na rasprodaju. "Vi u Kanadi najbolje znate da i malo više uspješan poslovni čovjek ima svoj privatni prijevoz, a pogotovo visoki dužnosnici korporacija", naglasio je g. Beljo, "pa kako to izgleda da se umanjuje značaj predsjednika jedne države koji ide na putovanje običnim redovitim zrakoplovnim linijama?"

Osuda Blaškića u Haagu, bila je osuda hrvatske politike i spremnosti da se Hrvatska obrani oružanim putem, te da se Hrvate obrani u dijelovima BiH, gdje su oni konstitutivni narod. Novac koji se daje kao oblik pomoći za vraćanje Srba u Hrvatsku, daje se međunarodnim agencijama, koje onda te kredite (što ih Hrvatska mora vratiti) dodjeljuju prema svom nahođenju. Najvažniju ulogu u tome ima UNHCR, organizacija koja istovremeno sprovodi iseljavanje Hrvata u prekooceanske zemlje. Račan je već prihvatio termin Zapadni Balkan, rekao je Beljo, što pokazuje spremnost da se prihvati konačno, na kraju cijelog procesa rušenja hrvatske državnosti, i ideja ulaska u asocijaciju koja će zaokružiti sve države bivše SFRJ, osim Slovenije, te Ru-munjsku, Albaniju. U takvoj konstelaciji, Hrvatska, bogata i lijepa zemlja ima malo šanse održati se od napućenijih naroda, koji će težiti prema ekonomski razvijenoj Hrvatskoj. To će odrediti i potpuni nestanak hrvatske države.

JANKO PERIĆ, ZASTUPNIK KANADSKOG PARLAMENTA, S KANADSKOM VLADOM PRIPREMA NEOBIČAN PROJEKT

Kanadska vlada u kumrovečkoj Titovoj školi otvara sveučilište

U nekadašnju zgradu Političke škole "Josip Broz Tito" u Kumrovcu, koja je počesto bila ocijenjena kao najveća promašena ideološka investicija bivšeg Saveza komunista Jugoslavije i u kojoj je danas Znanstveno-studijski centar, od jeseni bi se trebao useliti sveučilišni studij za gospodarstvene znanosti s međunarodnom reputacijom. Ta je ideja potekla od Janka Perića, Hrvata podrijetlom iz Zagorja, koji je zastupnik u kanadskom parlamentu u Ottawi, a njezinu je razradu na sebe preuzela kanadska Vlada. Nešto više o tom projektu doznali smo od gospodina Perića, s kojim smo telefonski razgovarali u stanci parlamentarne sjednice.

Slična sveučilišta i u Varšavi, Pragu i Sloveniji

- Kumrovec sam izabrao zato što sam svoj kraj želio oživiti nekim novim sadržajem. K tome, u Kumrovcu za to postoji dobra pretpostavka, a to je zgrada bivše Političke škole, koja je sasvim neiskorištena. Postigne li se dogovor, a ne vidim razloga zašto ne bi, već bi od jeseni ondje rad počelo sveučilište za gospodarstvene znanosti, čiji bi studenti nakon završetka školovanja dobili diplomu "Master of Business Administration" - otkriva zastupnik Perić.

S kanadske strane posao oko ugovaranja tog znanstvenog projekta vodi Kanadska međunarodna agencija za razvoj, koja radi u sklopu tamošnjeg Ministarstva za međunarodne odnose. U igri za organiziranje jednog takvog studija za sada su dva kanadska sveučilišta, ali kako još nikakav konkretan ugovor nije potpisan, gospodin Perić nam nije želio otkriti koja su to.

- U Hrvatsku će potkraj ovog mjeseca doći dr. Ian Lee, koji će održati nekoliko predavanja i uz to konkretno razgovarati o ostvarenju tog projekta. Kanađani su već nešto slično napravili u Varšavi i Pragu, na ispomoći su u Sloveniji, a sveučilište bi u prvo vrijeme financirala Kanada dok ono potpuno ne stane na noge - dodao je gospodin Perić.

Za taj projekt znaju i u našem veleposlanstvu u Kanadi iako još o tome nemaju službenih informacija. Od gospodarskog savjetnika Josipa Starčevića doznali smo i gdje su čuli za tu ideju. - Gospodin Janko Perić je o tome govorio na svečanoj večeri

Gospodin Beljo u daljem izlaganju iznio je mnoge važne činjenice sadašnjeg stanja Hrvatske, te njezinih odnosa na sile koje su se nametnule kao odlučujuće. Tako na primjer, g. Beljo, predviđa da će Hrvatska doći do stanja u kojem će biti tretirana, poput BiH, kao protektorat od strane SAD-a.

Veliko priznanje predavanju slušatelji su odali svojim pitanjima, te i komentarima ovog poprilično pesimističkog scenarija. Ante Beljo nije previše govorio o stanju u HDZ, ali je poslije susreta s javnošću održao kratki sastanak s članovima HDZ, lokalnog torontskog ogranka, gdje je u više detalja dao analizu ove strukture što se nalazi u pretvaranju pokreta u stranku. U svojim opisima g. Beljo jest optimista izražavajući nadu da će HDZ i dalje obavljati svoju povijesnu ulogu u hrvatskom narodu, te da će na površinu tek sad moći izaći oni pravi ljudi koji vjeruju u HDZ.

Ako je po broju posjetitelja ocijeniti ovaj skup, onda je posve jasno, da je Ante Beljo jedna interesantna osoba hrvatskog političkog života, te da su njegove šanse daljeg razvitka velike, jer izaziva veliku pozornost zajednice u ovom dijelu Kanade.

Gospodin Beljo će u nedjelju nastupiti u Norvalu, a već u ponedjeljak odlazi na povratka u Hrvatsku.

Prema zabilježkama Drage Geohelija

članova i gostiju Kanadsko-hrvatske gospodarske komore, koja je održana 30. ožujka u restoranu "Croatia" u Mississaugi. Daka-ko, pozdravljamo tu ideju i svesrdno ćemo je podržati - čuli smo od savjetnika Starčevića.

U Kumrovcu o budućem sveučilištu su tek načuli. Provjeravajući što o tome znaju u Ministarstvu znanosti i tehnologije, doznali smo da su i oni tek donekle informirani o prijedlogu gospodina Perića. No, u Ministarstvu znaju da im dolazi dr. Lee te mu je ministar Hrvoje Kraljević poslao pismenu dobrodošlicu.

Ništa konkretnije nismo čuli ni od Nadice Jagarčec, predsjednice Uprave Znanstveno-studijskog centra. Ona čak još nije dobila ni službenu informaciju, nego je o naznakama toga projekta tek nešto načula.

- Za centar je to svakako dobrodošla inicijativa. I studija koja je načinjena potkraj prošle godine pokazala je kako u Hrvatskoj nema takve institucije kakva je zamišljena u Kumrovcu. No, ta promjena vlasti oduzela je dosta vremena za daljnji razvoj centra, a k tome još se brinemo i o prognanicima. Željeli bismo da se za početak oslobodi barem jedan objekt koji bismo sanirali te počeli ostvarivati projekt - poručila je gospođa Jagarčec i još dodala kako u Hrvatskom zagorju nema boljeg objekta za tu namjenu, zbog čega je Kumrovac i odabran. (Večernji list)

Služite se našim pokroviteljima:

Kresimir Jewellers Inc.

- specijalna izradba nakita sa hrvatskim grbom i motivima
- vjenčano i zaručno prstenje
- muške i ženske narukvice u 10K, 14K 18K zlatu
- nudimo Vam brzi i stručni servis popravaka
- radimo procjenu nakita za osiguranja

3045 SOUTHCREEK RD. UNIT #2
MISS. ON L4X 2X6 (905) 629-8415

Damir Borovčak: Hello Toronto - ovdje Zagreb

ISELJENIŠTVO I NOVA VLAST

Premalo je brige i sluha za potrebe iseljništva bilo kod prošle vlasti, a tek sada prijeti prava katastrofa.

NOVOSTI U HRVATSKOJ MATICI ISELJENIKA

Dok pišem ove redove, ravnatelj Hrvatske matice iseljenika Ante Beljo, boraviti će među vama u Kanadi, a kada ćete čitati ove redove on će ponovno biti na svojem radnom mjestu u Zagrebu. Povod pisanja o Hrvatskoj matici iseljenika i njezinom ravnatelju Ante Belji je višestruk. No, krenimo redom.

U zadnjem danu mjeseca ožujka, prije odlaska ravnatelja Ante Belje put Kanade, u zgradi Hrvatske matice iseljenika otvoreni su nakon višemjesečne adaptacije novi prekrasni prostori. Adaptaciju je osmislio i proveo ravnatelj koji izuzetno uspješno, a posebno za iseljenike korisno, vodi HMI već sedmu godinu. Tim rekonstruktivnim zahvatom u prizemlju zgrade sada je prekrasna prostorna višenamjenska dvorana reprezentativnog izgleda sa zasebnim ulazom. U narednoj fazi, planira se još urediti manji klupski prostor s restoranskim uslugama za okupljanje iseljenika. Na taj način ovaj iseljenički centar pogodan za koncerte, izložbe, promocije knjiga, zabave i sl. u potpunosti je odvojen od radnih prostora HMI i Hrvatskog informativnog centra, a sama zgrada je postala praktična i višefunkcionalna.

Sam ovaj poduhvat trajao je od ideje, priprema dozvola i financija do realizacije čak 5 godina i sada na kraju je obilježen otvorenjem izložbe fotografija o životu i radu naših ljudi u stranoj svijetu na svim kontinentima. Ova nam izložba dokumentirano prikazuje, u tri etaže novog i starog dijela prostora Hrvatske matice iseljenika, sve detalje iseljeničkog života: od odlaska iz domovine na početku stoljeća, putovanja parobrodima u prekoceanske zemlje, život i najteže poslove u iseljstvu kao napr. rudara, sjekača šećernih trski, farmera, ispiraća zlata, ribara. Zabilježeni su i oni trenuci opuštanja i razonode, kao napr. proslave i vjenčanja, pjevačka, folklorna, tamburaška i sportska društva te njihovi članovi i aktivisti, hrvatske crkve, hrvatsko izdavaštvo, političari, umjetnici, ali i starost, umiranje i sprovodi u tuđini.

O takovom životu i radu u iseljstvu govorili su na otvorenju Dr. Ante Laušić direktor Hrvatskog instituta za migracije i Mons. Stanković, dugogodišnji voditelj Hrvatske inozemne pastve, te su obadvojica istaknuli kao najznačajniji doprinos okupljanja i zadržavanja nacionalnog indentiteta u stranome svijetu upravo katoličku crkvu. Dr. Laušić je naglasio da se prva iseljavanja iz Hrvatske bilježe već 1465. g. s prvim prodorima Turaka u naše krajeve, kao i pri putovanjima naših pomoraca koji su preživljavali brodolome te ostajali tamo gdje su se dokopali kopna. Tako su u Americi već davno spominjani Croatan Indijanci kao i Croatan otok.

Crkva pak bilježi osnivanje prve župe i izgradnju najstarije hrvatske crkve Sv. Nikole 1894. g. u Pittsburghu u Americi i sigurno je upravo crkva najutjecajnije okupljala hrvatski puk u tuđini. Tako smo doznali da danas postoje širom svijeta 192 hrvatska pastoralna centra s 250 aktivnih svećenika. U vrijeme jugokomunističke tamnice crkva je bila jedina institucija koja je iz domovine organizirano brinula o opstanku hrvatske nacionalne svijesti u iseljstvu.

TKO SADA VODI BRIGU O ISELJENICIMA

Treba spomenuti da je pored HMI uspostavom Hrvatske države brigu o iseljenicima dijelom preuzelo i novoosnovano Ministarstvo iseljništva, koje je nakon dvije godine ukinuto, pa opet ponovno uspostavljeno kao Ministarstvo iseljništva, i zatim opet pripojeno samo kao jedan dio u Ministrastvo obnove i iseljništva.

S dolaskom nove vlasti poslije posljednjih izbora ukida se i to ministarstvo, te se iseljništvo kao odjel uspostavlja u Ministarstvu vanjskih poslova. Već sada, nakon tri mjeseca novoizabrane Vlade, taj se odjel u MVP ukida. Dakle, igra s institucijama za brigu preko 3 milijuna Hrvata u svijetu, izgleda nema granice. I u tom kontekstu treba gledati i najnoviju vijest o promjeni čak 75 posto kadrova u našim diplomatsko konzularnim predstavništvima u svijetu, kao i gašenje nekih od njih.

Danas jedinu skrb za iseljništvo od strane države ima HMI i njezin marljivi i neumorni ravnatelj Ante Beljo. Stoga je Beljo na otvorenju ove izložbe o iseljstvu, naglasio i sve druge programe koje provodi HMI. Naime, pored svih osnovnih aktivnosti i brige glede povezivanja i kulturne razmjene domovine s iseljstvom, stalna je izdavačka djelatnost u vidu izdavanja knjiga (10-tak naslova) i drugih tiskanih materijala, te izdavanje časopisa Matica. Posebno je važno ostvarivanje dnevnih veza vijesti iz domovine, posredstvom Hrvatskog informativnog centra, internetom i na kratkovalnom radio programu, kao i poseban satelitski TV program za prekoceanske zemlje. Pri tom je HIC, koji djeluje u sklopu HMI, izdao daljnjih 40 naslova knjiga i 15 video kazeta.

KVALITETA I BUDUĆNOST ISELJENIŠTVA

Međutim u današnje vrijeme ponovno se nametnula upitnost kvalitete, pa čak i potrebe institucionalne povezanosti iseljništva i domovine. Naime i pored gašenja Ministarstva obnove i iseljništva, a sada i Ureda za iseljništvo u MVP, HMI u državnom proračunu u prvom čitanju dobiva 20 posto manje sredstava nego lani, a u drugom završnom čitanju još se oduzima daljnjih 20 posto planiranih sredstava. Tako je ukupni minus čak 40 posto umanjenja sredstava za sve programe HMI! Ova drastičnost smanjenja financiranja dodatno se pojačava, u ovim vremenima velikog revanšizma nove vlasti prema bivšim djelatnicima, koluarskim nagađanjima o mogućnostima promjene ravnatelja HMI. O tome navodno odlučuje i vrstan pjesnik dobitnik ovogodišnje literarne nagrade Goranovo proljeće, Boris Maruna. Maruna je također bio dugogodišnji iseljenik, domoljub koji je na ovim izborima bio kandidat na listi SDP-a za iseljništvo. On se sada zalaže za smjene svih HDZ-ovaca, bez obzira kako oni u stvari radni i učinkoviti bili. Takav stav i mišljenje je zapravo prava katastrofa, a u ovom slučaju bila bi i velika nepravda čovjeku koji je 10-tak godina bespoštedno radio i gradio mostove hrvatskog iseljništva i domovine. Teško će biti naći

Ovo se jaje od ljubavi daje

Ornamentiranje (šaranje) jaja koje narod kajkavski različito naziva ("pisanice" u Podravini, Turopolju i Međimurju, "pisanci" u Čučerju pod gorom Medvednicom) sačuvalo se kod Hrvata kajkavaca sve do današnjih dana, ali je ono u pojedinim mjestima i krajevima obogaćeno dodatnim obredima i ceremonijama. U Međimurju čvrsto se zakorijenio prastari običaj zvani "sestrenje", a on se obavlja pomoću "pisanica" na "Pisano nedeljo" (prva nedjelja iza Uskrsa). U Svetoj Mariji običaj je ponešto pojednostavljen. Djevojke ("puce") izmijenjuju "pisanice" i tako obavljaju "sestrenje", no kuma je imala običaj da na "Pisano nedeljo" daruje svoje kumčice (muške "pisanicom", odjelcem i košuljicom, ženske također "pisanicom", haljinicom, gdječad cipelicama i bijelim čarapicama). U Draškovcu (Međimurje) zabilježili smo podatak da se "sestrenje" dobro očuvalo sve do današnjih dana, ali ima široku lepezu ljupkih pojedinosti pa će o njemu biti još govora na drugom mjestu. U tok ceremonijala "sestrenje" uključene su i "pisanice".

Prva nedjelja iza Vuzma naziva se u Podravini "Bela nedelja" ("Matkanica" ili "Matkina nedelja"), na koju se - rudimentarno ili u cijelosti sačuvala običaj zvani "metkanje" (Novigrad Podravski, Podr. Sesvete, Đurđevac, Pitomača). Sličan je taj običaj "sestrenju", jer djevojke činom "matkanja" postanu "matke" (posestrime, sestrice).

Ornamentarno jaje krije u sebi duboki božanski smisao, jer izlazak pileta iz ljuske simbolizira Uskrsnuće i izlazak Isusa Krista iz groba.

Sva je zgoda da je taj (zajednički) običaj šaranja jaja donesen kao posudbina iz zajedničke prepostojbine, jer su najvrjedniji etnolozi ustanovili da postoji velika sličnost (i srodnost) između ornamenta Hrvata, Poljaka i Ukrajinaca.

"Pisanica" je u Podravini općeniti naziv za ukrašeno (obojeno, ornamentirano) jaje ("jajce") kakvo se uređuje za dane uskrsnih blagdana. Najčešće se izrađuju na "Veliku subotu" (dan prije Vuzma), ali to nije nikakvo pravilo, jer su se mogle izrađivati i na sam Vuzem.

Za izradu "pisanica", koje su za djecu predstavljale neizmerno veliko veselje, služila su samo kokošja jaja. Sada se one izrađuju i posve drugom tehnologijom, nego u doba starinsko. Koriste se kupovni preslikači, ili pak gotove naljepnice s likovima i motivima iz Biblije (Isus s ovčicama na tratinu, kozlići, zečići, pilići i općenito različita mladučad koja simbolizira buđenje, uskrsnuće, ali javljaju se i motivi iz dječijih stripova). U starija vremena, prema zgodi i prilici, koristila su se priručna sredstva iz riznice prirode: iskuhano lukovo perušnje, jabučina kora, ili pak kupovne boje ("farbilek"), koje su se nabavljale u kesicama i bilo ih je u raznim bojama.

Postupak je tekao ovako: najprije su se jaja iskuhala, a onda se voskom pčelinjim "pisalo" po vrućem jajetu. Izrađivali su se različiti ornamenti (cvjetići, križići, šarice, tajanstvena pismena i poruke, "Sretan Uskrs" i sl.). Zatim je jaje išlo na ponovno kupanje u vrelu otopinu s bojom. Boja se primila za čisti dio jajeta, a na onim mjestima, gdje je vosak ostavio traga, ostalo je bijelo. Pčelinji vosak nije, dakle, ničemu drugome služio, osim da ostavi masni trag za koji boja nije htjela prionuti.

Kad su se jaja kuhala samo u otopini boje, po njima su se mogle izrađivati različite figurice starom britvom ili ostrim nožićem, ili starinskim čeličnim perom (kakvo je inače služilo za pisanje tintom). Gotovo u svakom podravskom naselju ima barem po jedna osoba, kojoj izrada "pisanica" ide naročito od ruke, a neke su u tome pravi virtuoz. Nije potrebno ni spominjati da takve osobe za dane oko Vuzma imaju pune ruke posla, kad su uslijedile narudžbe s raznih strana.

Gđa. Cvetnić pri prodaji pinca u župi Naše Gospe Kraljice Hrvata

U Čučerju, obojena i ukrašena jaja nazivaju se "pisanci". Pripremali su se većinom u subotu da se mogu nositi na blagoslov. Radi dječijeg veselja, mogli su se "pisanci" izrađivati i u nedjelju, dakle na sam dan Uskrsa. Na sirova jaja pisalo se rastopljenim voskom (željeznim perom, kojim se piše tintom, a pero se neprestano podgrijavalo na upaljenoj voštanici i umakalo u vosak). Na površini jajeta ispisivale su se različite figurice: srca, cvjetići, vlastito ime kome je "pisanec" namijenjen, grančice jelovine, ornamenti, a ispisivalo se i "Sretan Uskrs".

Kad se vosak ukrutio, jaje je išlo na močenje u "lukovinu" (kuhani crveni luk). Kad se vidjelo da je jaje preuzelo boju, išlo je na kuhanje u istoj vodi lukovini. Za takve potrebe najbolji bijaše luk kojega ovdje u Prigorju nazivaju "šalatnjak" (ima više stručaka). Pored te tehnologije, postoji još jedan način koji je detaljno opisala Ankica Rustan. Uzme se, kaže, stara najlonska čarapa, lišće peršuna kojim se obloži jaje, stavi u čarapu i zatim pažljivo zaveže uzao tako da lišće priligne uz jaje. Sada slijedi drugo jaje i isti se postupak ponavlja. U jednu čarapu stane i po desetak jaja. Kada je i posljednje jaje spremno u čarapu, sve to skupa ide u "lukovinu" na kuhanje. Ako je "lukovina" jača (u njoj je više luka kuhano), onda je boja jajeta bordo (višnjeva), a na mjestu gdje su bili listići peršuna, boja je svijetložuta. Umjesto peršuna može se koristiti i narezuckano (nazubljeno) lišće "jezičca", koji je na prvi pogled vrlo sličan peršinu.

Kao što smo mogli već na prvi pogled zaključiti, na cijelome kajkavskom području dobro se očuvao običaj ornamentiranja (šaranja) jaja ("pisanica"), samo što su se tehnologije izmijenile. Ne koriste se više starinska narodnosna priručna sredstva bojenja ("žutikovina", "lukovine"), jabučina kora, žuti sok od šafrana koji se i u rezance stavlja da imaju ljepši izgled, zatim još i međimurska "češmigovina" koja također ispušta žutu boju), ali - začudno - vosak nije izašao iz uporabe. Slaveni su bili veliki ljubitelji meda pa nije čudo, da su, baveći se pčelama ubrzo otkrili korisna svojstva te tvari.

U Svetoj Mariji (Međimurje) kažu da se kokošja jaja ni za živu glavu ne smiju oprati, jer "farba" neće prionuti na oprano jaje. Od pribora za izradu "pisanica" koristi se ovdje "kličica" ("drevce" i igla, na koju se čvrsto namotao staniol papir), pčelinji vosak, limenčica u kojoj se vosak topi (najčešće posudica od kreme za cipele), upaljena voštancia, krep-papir ("rugani paper") od kojega se dobiva boja.

Nastavak na idućoj strani

Mojim očima (i srcem).....

Ja zaista volim naš hrvatski jezik, i svaki novi susret s našim jezikom donosi mi nova oduševljenja. Ovaj naš engleski je tako krut, nema one topline, umiljatosti jezika - koliko god se trudili. Recimo, želimo li nešto reći u deminutivu, nema onog lijepog toplog završetka kao u hrvatskim riječima, već samo dodajete, ili "small" ili "cute", ili nešto slično. U hrvatskom to svakako nije tako. Gotovo da stvaramo novu riječ koja donosi opet neku novu toplinu, neki novi doživljaj! Uzmimo za primjer riječi "dječak" ili "kuća". U deminutivu te riječi zvuču potpuno drugačije: "dječaćić" ili "kućica", a toplina tih riječi postaje upravo opipljiva (posebno kad vidite tu riječ napisanu u pjesmama Drage Gervaisa, na lijepom istarskom).

Danas kad sam vozila prema staračkom domu gdje je moja mama mislila sam na naš prelijepi hrvatski jezik i nazive mjesta po Hrvatskoj. Moram priznati da sam jednostavno ostala bez riječi (a koje ja uvijek imam) kad sam se sjetila raznih imena i topline njihovih značenja, i to jednostavno danas moram podijeliti s vama, dragi čitatelji. Isto tako vas molim kad otputujete u Hrvatsku, u bilo koji kraj, pogledajte uz sve one druge ljepote i imena mjesta i ostat ćete u najmanju ruku - zapanjeni ljepotom i domišljatošću naših starih.

Imam vam ja prijatelja koji živi u Rogoznici, to jest ljetuje u Rogoznici (a živi u Zagrebu). To je jedan od onih Dalmatinaca koji je "ostavlja" srce kod jedne zagrebačke djevojke, "oženija" se i danas ima dosta dice, i živi u Zagrebu (kao i mnogi Dalmatinci). Zašto ga spominjem: eto zato što on svake godine odlazi u svoju kuću u Rogoznici koju je njegova mala kćer prozvala "Krugljica". Zar to ime nije prekrasno, tako toplo, i prisno - "svoje"?

Kako sam mnogo putovala po Hrvatskoj nagledala sam se ljepote, ali i uvjerila u dobrotu našeg čovjeka - jer kako netko može biti zao, a zove svoje mjesto, recimo, Marija na Krasu (u Istri)? Ta prekrasna imena od kojih su vam puna usta jednostavno se samo nižu: recimo u Istri su mjesta Cukrići, Skudelini, Vižinada, Kmeti, Valica (čak i moje ime!!), Garbarica, Galići, Kantarion, Veli Mlun, Mali Mlun, Ružnjak, Juričani, Barbica....

Nešto niže na Jadranu nailazite na mjesta Kalić, Sibirj, Sv. Juraj (s predivnom crkvom), Smokvica, Murvica, Žabica, Vrbosko, Šparandići... Kad sam prolazila Slavonijom nailazila sam na drugačija imena Lužani, Nuštar, Bošnjaci, Otok, Ljubanj A oko Požege pročitala sam imena kao što su Krajačići, Grizići, Frkljevci, Pleternica, Srednje selo, Kuzmica, Vidovići, Brestovac itd. U Hrvatskom Zagorju srest ćete imena kao Dubovec, Baušćica, Šagudovec, Marija Bistrica, Jalžabet....

Eto, kako kažem svaki puta kad mislim o toj zemlji iz koje smo potekli (a neki od nas se nadaju i završiti tamo) upravo sam oduševljena s bogatstvom koje su nam ostavili naši predci. I tada ne mogu a da se ne sjetim Washingtona - grada s širokim avenijama, cestama kojima prolaze po najmanje 4 automobila sa svake strane - a te ceste, ili bolje rečeno širinu cesta odredio je jedan dalekovidan arhitekta, koji je osjetio što bi taj grad mogao jednog dana predstavljati. Eto, danas mislim na naše stare koji su tada imali širinu duha i prozvali su mjesta u kojima žive imenima koja su nosili u srcima: slavili su ljepotu svog kraja i domovine svakom riječju, pa i imenom mjesta u kojem su započinjali i završavali svaki dan.

I na kraju ovog članka u kojem sam u mašti prošetala Hrvatskom, i posjetila još jednom gradove i sela, manja i veća mjesta naše domovine, koja je lijepa i prelijepa ne samo u

geografskom smislu, već i u jezičnom, ne mogu a da se ne sjetim ove prelijepe pjesme Vladimir Nazora:

Hrvatski jezik

*U tebi sam vijek svoj proživio,
drevni i lijepi jeziče Hrvata;
rođen na morskome pragu tvojih vrata,
polako sam te, uz trud, osvojio.*

*Povede ti me i gdje nisam bio.
Na vrhu gore i na kraju gata,
u kolibici, u kući od zlata
svuda je meni glas tvoj žuborio.*

*Htio sam biti glazbalo na kome
zvuče kao žice, mirišu ko cvijeće
rojevi riječi u govoru tvome.*

*Pa, uzdignut nad zipkom i nad grobom,
da u tebi dišem i da živim s tobom,
i onda kad me više biti neće.*

I na kraju ovog za mene dosta teškog članka (jer su mi misli opet tamo, preko mora), ne mogu vam reći s koliko zadovoljstva govorim mojim kanadskim prijateljima o jeziku roda moga. Kaže se engleski jezik svaki dan proguta nekoliko slabijih jezika svijeta - moj, hrvatski jezik, najdraži jezik na svijetu - sigurno neće, sve dok ima tako lijepih imena mjesta kao što su Dubrovnik, Konavle, Dubrovačka draga, ili Vrbnik nad morem!

Valentina

Kad bi HRVATSKA ISKRA bila u bojama, vidjeli bi ovo dijete, malog Andyja, u svim bojama jaja koja on tako voli farbati!

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 56, 15. IV, 2000

adekvatnu zamjenu za takovo pregaralaštvo, bespoštedni entuzijazam i brigu koju je pokazao Ante Beljo za rješavanje odnosa domovine prema iseljeništvu. Ali nažalost stručnost i kvaliteta u posljednje vrijeme su nebitne, kada kriterij promjena određuje stranačka pripadnost.

Jeli će netko uopće upitati iseljenišvo što ono o tome misli ili želi?

Nažalost, premalo je brige i sluha za potrebe iseljenišva bilo čak i kod prošle vlasti, a sada tek prijeti prava katastrofa. Hoće li u ovom slučaju razum odgovornih na vlasti ipak prevladati, kako bi prestale promjene jednoumlja, isključivosti i mržnje, pitanje je vrlo bliske budućnosti. No, po logici bolje spriječiti nego liječiti, iseljenišvo bi već sada trebalo imati svoj stav i zahtjev za novu vlast u domovini. Vrijeme je naime da se iseljenišvo ponovno čvršće okupi oko ideje zajedništva, rada i povezanosti s domovinom, za sveopće dobro hrvatskog naroda.

Damir Borovčak

Događaji u Vojvodini

Bački Hrvati i Mađari bježe pred srbijanskom mobilizacijom

Vis, Vojne vlasti u Srbiji otprije tjedan dana masovno mobiliziraju vojvodanske Hrvate i Mađare, od kojih većinu prisilno upućuju u tzv. tampon zonu između južne Srbije i Kosova, a dio u Crnu Goru, gdje ih se javnosti predstavlja kao tobožnje dragovoljce za slučaj ratnih sukoba između dviju jugoslavenskih republika, izjavio je jučer novinarima odbjegli vojni obveznik iz okolice Subotice, tridesetsedmogodišnji Hrvat Stjepan B. koji je od jučer kod rodbine i prijatelja na Visu.

Prema njegovim riječima, u posljednjih je tjedan dana Vojvodinu napustila povećana skupina mobiliziranih Hrvata i Mađara, a prema nekim procjenama, u Hrvatsku i Mađarsku prešlo ih je pedesetak. Zanimljivo je, kaže, Stjepan B., da srbijanska vlast nema ništa protiv bijega vojnih obveznika hrvatske i mađarske nacionalnosti preko jugoslavenskih granica. Štoviše, tvrdi on, javno ih potiče na odlazak iz SRJ pod uvjetom da se odreknu jugoslavenskog državljanstva. (Večernji list)

Suspendiran zračni embargo protiv SRJ

Bruxelles, 22. ožujka. Ministri vanjskih poslova EU usvojili

ČITAJTE www.ZRICALO.hr

U POSLJEDNJEM BROJU 25.000 ČITATELJA - PROVJERITE ZAŠTO!

svake subote novi broj zrcala na internetu

su plan o suspenziji zabrane letenja prema SRJ, ali i o jačanju finansijskih sankcija toj zemlji, izjavio je francuski ministar vanjskih poslova Hubert Vedrine. Ministarsko vijeće EU-a potvrdilo je tako odluku koja je donesena još prošli mjesec, a koja predviđa suspenziju zabrane letenja u SRJ na šest mjeseci. Tim se potezom želi olakšati život građanima Srbije, a popratit će ga jačanje finansijskih sankcija kasnije ovog mjeseca kako bi se dokazalo da EU ne popušta u pritiscima na Miloševića, kojeg i dalje smatra glavnom preprekom demokraciji u Srbiji. "Jedno mora biti jasno, ne smanjujemo pritisak na Miloševića ni minutu," rekao je jedan britanski dužnosnik. Prema tom planu, bit će proširen popis srbijanskih dužnosnika, pristaša Miloševića, kojima se zabranjuje izdavanje viza. Biti će im zamrznuti i računi u inozemstvu. (Glas Slavonije)

Srbi rade - Hrvati povratnici na cesti

Beli Manastir, U "Glasovo" belomanastirsko dopisništvo stiglo je pismo koje je potpisalo desetak Hrvata povratnika, mještana Belog Manastira, u kojem se pitaju zbog čega je veliki broj povratnika evidentiran na Zavodu za zapošljavanje, dok istodobno u raznim državnim poduzećima radi veliki broj osoba srpske nacionalnosti koje su u vrijeme Domovinskog rata ostale u Baranji, među kojima je nemali broj onih koji su aktivno sudjelovali u etničkom čišćenju nesrba s tog područja. Tako mještani navode primjere belomanastirskog Pogonskog ureda Elektroslavonije, ispostave Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, mirovinskog i invalidskog osiguranja, Hrvatske pošte i slične ustanove, gdje je broj pripadnika srpske nacionalne manjine neusporedivo veći od Hrvata.

Sva ta poduzeća imaju redovite plaće, normalno im teče radni staž, i uplaćuje mirovinsko i zdravstveno osiguranje, dok veliki broj povratnika jednostavno nema osnovnih uvjeta za život, kažu nezadovoljni povratnici, pitajući se da li im je to hvala za sedam godina progonstva i sudjelovanja u Domovinskom ratu. Uz sve to, konstatare su, najveća nepravda je što veliki broj Srba živi u SRJ, a u Beli Manastir dolaze samo na posao ili su tijekom radnog dijela tjedna smješteni kod prijatelja ili rodbine u Belom Manastiru, a obitelji (pretežito muški dio) su im odavno preko Dunava.

Osim toga postavili su pitanje tko je omogućio velikom broju Srba dolazak jednom mjesečno po razne oblike pomoći ili mirovine, koje masovno pretvaraju u njemačke marke i odnose iz Hrvatske.

Za komentar navoda grupe povratnika zamolili smo gradonačelnika Belog Manastira Ivicu Buconjića, koji je rekao kako i u Gradskoj upravi dobivaju mnogo prigovora zbog tih činjenica, te istaknuo da Grad podržava povratnike, posebno razvojačene hrvatske branitelje, koji se nalaze u teškoj socijalnoj situaciji. Međutim, istaknuo je, to nije u nadležnosti Grada i ne možemo se miješati u politiku zapošljavanja. (Glas Slavonije)

Okvir za portret: Sestra Ligorija Mateljan

U svakoj zajednici, gdje god ona bila, postoje izvjesni ljudi koje smatramo stupom zajednice. U našoj zajednici, u Torontu, Mississaugi, Oakvillu, Hamiltonu i u širem krugu ima više takovih ljudi, no danas se ograničavamo na jednu osobu, koju svi poznajete, i mirno možemo reći, svi poštujete i volite. To je naša časna sestra Ligorija. Kad sam razmišljala s kim razgovarati za slijedeću HRVATSKA ISKRU, Sr. Ligorija mi je bila prvi izbor. Uskrs je, i smatrala sam da je ovo pravo vrijeme za kraći razgovor sa ženom, koja je utjelovljenje i Vjere i života i hrvatstva, prijateljstva i dobrote. Nažalost, do razgovora nije došlo, jer, kao vrlo samozatajna žena, o sebi malo govori - u stvari ne želi uopće govoriti - tako da mi je jedino preostalo ući u arhive naših župa.

Do ruku mi je došla jedna vrlo interesantna knjiga "10. OBLJETNICA KATOLIČKE ŽUPE HRVATSKIH MUČENIKA, Mississauga, Ontario," knjiga, koja govori o povijesti župe Hrvatskih Mučenika, ali i o ljudima koji su dali dio sebe svojoj župi, i zajednici. Poslužila sam se s tom knjigom, kao i nekim župnim vjesnicima, kako bih vam mogla predočiti Sr. Ligoriju malo pobliže.

U knjizi o župi Hrvatskih mučenika na str. 139, s. Ligorija je napisala članak o mons. Stjepanu Šprajcu, koji je počela riječima: "Teško je govoriti o čovjeku koji je o sebi najradije šutio".

Eto, to je prva misao koja mi dolazi u glavu kad razmišljam o Sr. Ligoriji: ženi, koja o sebi šuti i Vas sluša i gleda. Kad pogledate nekoga, čak i ne po prvi puta - svaki puta vas ili općine oči vašeg sugovornika, ili odbiju. Kod Sr. Ligorije, oči sjaje dobrotom, smješkom, pozivom na razgovor, što malo ljudi nosi u sebi. Pred neko vrijeme gledala sam Sr. Ligoriju kako prolazi kroz gomilu vjernika na sv. Misi, i uočila sam nešto - svatko porred koga je prošla nešto joj je rekao; netko ju je pogladio, ili se samo nasmijeo - ali svatko je imao toplu, ljudsku, dragu reakciju.

U mom sjećanju posebno je ostala urezana slika Sr. Ligorije u svečanoj dvorani Mississaugae pri dodjeli kanadskih odlikovanja nekim zaslužnim Hrvatima, 16. travnja 1993. godine. U župnom vjesniku od 18. travnja ovako je opisan taj svečani čin: "Dvadeset četiri osobe kanadskog državljanstva primile su odlikovanja prigodom 125. godišnjice Kanade. Među njima je bilo i dvanaestoro Hrvata i Hrvatica. U izlaganju i objašnjenju se naglasilo da su ova priznanja dodijeljena za njihov nesebični rad kako u poslovima tako i u humanitarnim akcijama, što sve pridonosi boljitku zajednice u kojoj se živi i djeluje, te potiču svima da se zalažu za dobro bližnjega. Posebno je među njima zapažena hrvatska redovnica iz družbe "Služavki malog Isusa", naša Sr. Ligorija Mateljan. Među ostalim kao razlog za ovo priznanje naglasili su sestrinu zauzetost u promicanju hrvatskog jezika u sklopu HERITAGE LANGUAGE PROGRAME. Početak tog zalaganja bio je već u Hamiltonu 1973., a nastavak u Mississaugi 1979., a sada Sr. Ligorija nastavlja svoj nesebični rad u župnoj zajednici torontskih Hrvata".

Gledala sam tada mnoge koji su bili nagrađeni: svi su bili široko nasmiješeni, neki čak i pomalo glasni, dok je Sr. Ligorija ušla u tu prostoriju tiho, mirno, i sjela u jedan od zadnjih redova. Ljudi su joj prilazili, pozdravljali, a ona je ostajala mirna, no osjećalo se da je tamo: nešto se je promijenilo! S primitkom nagrade, koja je neke dovela do poširokog osmjeha, kod Sr. Ligorije sve je ostalo jednako. Primila je nagradu dostojanstveno, mirno, sa štovanjem i opet nenametljivo sjela na svoje mjesto, kao da je to potpuno normalno, a ta nagrada bila je zaista velika: čak je i kanadska Vlada shvatila koliko s. Ligorija znači za našu

zajednicu.

U kratkom razgovoru sa Sr. Ligorijom, spomenula mi je kako je radila u ovdšnjim hrvatskim župama: u Hamiltonu, Mississaugi, i sada ovdje u župi u Torontu. Mnogi je poznaju, mnogi su dobili od nje ono posebno što im je trebalo u tom trenutku. I HRVATSKA ISKRA je jedan od dobitnika. U samom početku ovih novina, tada još "Cirkulara", kratko sam i rijetko razgovarala s njom, no svaka riječ bila je pomoć, dobronamjerna kritika i dobro usmjerena riječ utjehe, jer i toga puno puta treba.

Sr. Ligorija s učiteljskim zborom iz škole "St. Peter & Paul", 1987/88

U arhivima župe Naše Gospe Kraljice Hrvata ima dosta materijala o njenom radu u zajednici, no samo vrlo kratko o Sr. Ligoriji, privatnoj osobi. Po riječima tadašnjeg župnika vel. Gjurana, koji joj je poslao pismenu dobrodošlicu 14. srpnja 1991. Saznamo da je rodom iz Košuta, župa Trilj - i to je sve. No, u arhivima Župnog vjesnika od 9. lipnja iste godine nailazimo na poveći članak o Sr. Ligoriji, to jest o njenom radu. Vel. Ivica Kecerin je napisao o Sr. Ligoriji ovo na oproštaju s njom pri odlasku u novu župu:

Odlazak sestre Ligorije iz naše sredine

Danas, 9. lipnja Sr. Ligorija odlazi u posjete domovini Hrvatskoj, gdje joj živi njezina vrijedna i dobra majka, braća, rođene sestre, rodbina i sestre družbe "Služavke Malog Isusa", kojoj i ona pripada. Sr. Ligorija, kad se vrati iz domovine preuzima novu džunost u torontskoj župi "Naše Gospe Kraljice Hrvata".

Dužnost mi je u ime župne zajednice "Hrvatskih Mučenika" u Mississaugi i osobno u svoje ime zahvaliti Sr. Ligoriji za vjerno služenje u našoj župi kroz dvanaest godina. Sestra je Ligorija došla iz Hamiltona, gdje je provela šest godina, pomagala u pastoralu mons. Stjepanu Šprajcu, organizirala i vodila Hrvatsku župnu školu. Voljom i dekretom svojih poglavarica splitske provincije, premještena je u našu župu godine 1979. Ovdje je obavljala razne dužnosti: osnovala je i vodila župni mješoviti pjevački zbor, Dječji zbor. Bila je kroz više godina tajnica župe. Uz ove obaveze, posebno se posvetila brizi Hrvatske župne škole "Kraljica Jelena". Od školske godine 1979/80 do ove godine 1990/91 Sr. Ligorija bila je Upraviteljica. Prve te školske godine, a to je i bila druga godina postojanja, bilo je upisano 370 učenika, a ove 729. Uz organiziranje nastave za koju je

Nastavak na idućoj strani

RIDEAU HALL

THE SECRETARY TO THE GOVERNOR GENERAL
AND HERALD CHANCELLOR

1 SUSSEX DRIVE 1, PROMENADE SUSSEX
OTTAWA, CANADA K1A 0A1

LE SECRÉTAIRE DU GOUVERNEUR GÉNÉRAL
ET CHANCELLER D'ARMES

March 2, 1993

Dear Sister Ligorija Mateljan,

On behalf of His Excellency The Right Honourable Ramon John Hnatyshyn, I am pleased to inform you that you have been awarded the Commemorative Medal for the 125th Anniversary of Canadian Confederation.

This award is being made to those persons who, like you, have made a significant contribution to Canada, to their community, or to their fellow Canadians. The decoration is a reminder of the values of service, individual respect, and community effort on which Canada was built and on which its quality of life will always depend.

Enclosed is the citation in respect of the Medal, as well as a brochure explaining the protocol according to which orders, decorations and medals are worn; the Commemorative Medal for the 125th Anniversary of the Confederation of Canada is placed after the Queen Elizabeth II's Silver Jubilee Medal.

As you may know, miniatures of medals are available; these can be ordered according to the information enclosed.

His Excellency asks me to extend his congratulations to you on receiving this honour, to which I add my own cordial best wishes.

Yours sincerely,

Sister Ligorija Mateljan
7 Croatia Street
Toronto, ON
M6H-1K8

Judith A. LaRocque

Enclosures

THE COMMEMORATIVE MEDAL FOR THE
125TH ANNIVERSARY OF THE
CONFEDERATION OF CANADA
IS CONFERRED UPON

LA MÉDAILLE COMMÉMORATIVE
DU 125^É ANNIVERSAIRE DE LA
CONFÉDÉRATION DU CANADA
EST CONFÉRÉE À

Sister Ligorija Mateljan

in recognition of significant contribution to
compatriots, community and to Canada

en reconnaissance de sa contribution significative au bien-
être de ses compatriotes, sa communauté et au Canada

1867 – 1992

Gouverneur général du Canada

Governor General of Canada

**HRVATSKA ISKRA....
VAŠE ZADOVOLJSTVO**

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 56, 15. IV, 2000

pronašla četrdesetak učitelja (kroz to razdoblje bilo ih je preko stotina) ona je odlično organizirala i vjeronauk u školi. Nekoliko mladih župljana i župljanki oduševila je i spremila za predavanje vjeronauka. Tako su oni godinama pomagali svećenicima i sestrama u tom prevažnom "poslu". Sestra se Ligorija zauzimala da bi škola imala pravo davati kredit i u tome je uspjelo. Podržala je ideju o izdavanju školskog lista i prihvaćena je njezina sugestija da se taj list zove "Iskra". U tome smo do sada ustrajali i na završetku ove školske godine izašao je deveti broj.

Sestri Ligoriji hvala za svaku pomoć i suradnju. Hvala joj, što je sebe i svoje sposobnosti ugradila u našu župnu zajednicu i župnu hrvatsku školu. Neka joj Gospodin bude nagrada i pomoć u novoj sredini i na novoj dužnosti.

*U ime župne zajednice,
Ivica Kecerin, župnik*

Ovaj članak, bolje rečeno, zahvalno pismo, napisano je 1991. godine - za njom je tada bilo već 18 godina rada u raznim župnim zajednicama u Kanadi. Od tada je prošlo, eto, već deset godina, i kad bih pitala bilo koga od Vas što je u Vašem životu značila sestra Ligorija, vjerojatno bi odgovor bio da bi bez nje i njenog savjeta, utjehe, osmjeha, riječi, pogleda i očiju život bio siromašniji, kompliciraniji, bolniji, teži.

Teško je pisati o nekome tko ne želi govoriti o sebi, ali obično iza takvih tihih ljudi ostaju tragovi njihova rada. Sr. Ligorija u svom svakodnevnom radu daje ono što se ne daje tako lako: svoju dušu. Ta toplina i spremnost djeljenja sebe sa svima kome treba taj dodir, odvaja sr. Ligoriju od običnih smrtnika, a to je i čini jednim od stupova ove zajednice.

Valentina

S "Rižinog tanjura", gde. Ankica Todorčić i Anka Ljubičić